Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 291 (16514) | 1983 оной декабриин 20, вторник | Сэн 3 мүнгэн.

...астной партийна
...ференциин делегат

...эй вертолёдой экипажай суута командир, ...лай Герой Л. Н. Ахметвалеев республика ...эо хүн. Коммунист, арадай депутат нүхэр ...үйлэдбэридөөшье, ниитын хүдэлмэридэшье ...а ябадаг. Тиимэhээ тэрэ Советскэ районуудые областной партийна конференцидэ ...ээ эрхэдэ хүртэhэн байна.

...РЭ: Л. Н. Ахметвалеев.

О. КОРЯКИНАЙ фото.

...ЛЭН ДҮҮРГЭНЭ

...эй районой ...озой hү haa... коллектив гү... ...аха түсэбөө ...гэжэ байна. ...haалишадай ... социалис ... гаргагдажа, ...эрнүүд тодо... ...алай ветера... ...лые hурган ... Мария ...янская, Ве... Каденёва, Ма... Чулкова, Со... ...а Кадырова ... уялгаа ам... ...элүүлжэ, ерэ... ...өөр ажалла... Тэдэнэр даал... үнеэдээ hай... ... элеэлүүлжэ ... ашаар эр... ... тоhолиг, ехэ ... Хэрбээ үнеэн ... центнер hү ...han haa, фермын haалишад тэрэнээ 1900 — 2000 центнертэ хүргэнэ.

СССР-эй Эдеэ хоолой программа бэелүүлхэ хэрэгтэ ажахын haалишад хубитаяа бага бэшээр оруулхын түлөө шармайн хүдэлнэ. Энэ хэрэг эмхидхэхэ, ажалай журам сахиха, продукциин шанар hайжаруулха талаар фермые даагша Галина Васильевна Хохлова ехэхэн оролдолго гаргана. Энэ коллективтэ ажалша бүхэриг, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг хүнүүд бии. Тэдэнэй нэгэн болохо партиин гэшүүн Софья Ероловна Кадырова Хара-Шэбэрэй сельскэ Соведэй депутат, арадай хиналтын бүлэгэй гэшүүн байхаhаа гадна, ажаху, район дотороо мэдээжэ haалишан, энэрхы сэдьхэлтэй эжы юм.

Х. ДОРЖИЕВА.

Республикымнай ажалай үдэр

ТАБАН ЖЭЛЭЭ ТҮГЭСХЭБЭ

Нижнеангарскын загаhанай заводой хүдэлмэришэд арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Энэ жэлдэ загаhа олзоборилдог бригаданууд илангаяа hайнаар хүдэлөө. М. М. Орловой хүтэлбэрилдэг бригада ехэ амжалта туйлаба. Тэдэнэр ноябрь hарынгаа түсэбые 3 дахин үлүүлэн дүүргэhэн байна. Тиигэжэ М. М. Орловой бригада байгша оной декабриин 1 болотор хоёр жэлэй түсэб дүүргээд, арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабариие сүм дүүргэжэ амжаба.

П. М. Живоглядовай бригада загаhа олзоборилхо байгша онойнгоо түсэбые 26 процентээр үлүүлээ. «Табан жэлэй түсэб 4,5 жэлэй туршада дүүргэгдэхэ», — гэжэ Павел Михайлович хөөрэнэ.

Түс заводой коллектив загаhа олзоборилхо жэлэйнгээ түсэбые декабриин 1-эй байдалаар 110 процент дүүргээ. Түсэбhөө гадуур загаhа олзоборилго үргэлжэлhөөр.

А. КУКЛИН, манай штатнабэшэ корр.

...МСОМОЛОЙ ПУТЁВКООР

... путевкоор ...ар трикотаж ...бригада эль... ...залуушуулай ...д гурбадахи ... байна. Энэ ...ор соо баса... ...ажа, оролдо... хүдэлэн, ком... ...элзэлээ, эдэб... ...руулаа. ...эдбэриин нэгэ конвейерэй дэргэдэ комсомол басаган Надежда Мальцевагай бригада хүдэлнэ. Надя Москва шадарай Левонтеевскэ трикотажна нэгэдэлдэ хүдэлжэ байhанаа ниишэ ерэhэн юм. Бригадынь гэшүүд Мария Дятленко, Вера Шкалыгина гэгшэд мүн лэ тэндэhээ ерэнхэй. Эндэ Ленинградhаа, Ижевскhээ ерэhэн басагад бии.

Ноябрь соо эндэхи оёдолшод шэнэ зүйл-эрэшүүлэй спортивна костюм оёхо технологи ашаглаа. Мүнөө үлэо бүриин түсэб үлүүлэн дүүргэгдэнэ.

Залуу оёдолшод ниитын хүдэлмэридэшье эдэбхитэйгээр хабаадана. Нина Сергеева профоргоор hунгагдаа.

Д. ДАШИЕВ.

...ХҮСЭЕЭ ...ҮЛНЭ

...хүн зоной ...хэрэглэмжэ ...бинадай кол... ...нэгэдэхи та... ...бадахи жэлые ...анүүдаар тү... Даб дээрэхи ..., түс коллек... ...түсэбые 102 ...хэнь. ... оёдолой цех ...битаяа ехээр ...шэд Т. И. Но... Е. Зубкова ...оёдолшод У. Борягина, Н. Капиринина, ...я. Н. Сидо... ...hапа бүриин... ...үлүүлэн дүүр... ...й оёhон хуб... ...ээр сэгнэл... байна. ...цехые Галина Зубкова удаа... ...өөрөө бэрхээр ...Социалис мү... ...а» гэhэн тэм... ...аhан юм. ...комбинат байг... ...ан кварталай ...-эй. Улаан... ..., арадай де... ...онно Сове... ...й дамжуул... ...а хүртөө hэн. ...ив мүнөө га... ... шэнэ жэлые ...ануудаар үг... ... бүхы хүсэеэ ...ажа байна.

...ФОНТОВА, ...бэшэ корр.

«Бурятшвейбыт» үйлэдбэриин нэгэдэхи хубсаhа hэльбэн шэнэлдэг цехэй хүдэлмэрилэгшэд арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ гурбадахи, гол жэлые амжалтатайгаар түгэсхэжэ байна. Коллективэй олохон бригада болон халаанууд энэ жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргээд, 1984 оной түсэбөөр ажаллажа эхилэнхэй. Эхэнэрнүүдэй гадар хубсаhа hэльбэн шэнэлдэг бригада жэлэйнгээ гурбадахи кварталай түсэбые 117,7 процент дүүргээ. Ажалай ветеран, залуушуулые hурган хүмүүжүүлэгшэ Таисия Михайловна Вершининагай хүтэлбэрилдэг энэ бригада нэгэдэл доторoo дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ шалгаржа нэгэдэхи hуурида гараhан байна. Тиихэдэ Лариса Николаевна Белоусай хүтэлбэрилдэг халаан мүн лэ шалгараа. Энэ халаанай хүдэлмэрилэгшэд түсэбөө 108,6 процент дүүргэhэн байна.

Эрэшүүлэй гадар хубсаhа шэнэлэн hэльбэдэг цехэй хүдэлмэрилэгшэд 10 hарынгаа түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлээ hэн. Дуршэлтэй бэрхэ оёдолшон Надежда Николаевна Луговая энэ цехые олон жэлэй туршада хүтэлбэрилхэ үедөө захилнуудые hайнаар оролдосо ехэтэйгээр дүүргэнэ гэжэ захилшадай зүгhөө hайшаал магтаалда хүртэдэг юм.

— Манай коллектив hара бүриингөө түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлдэг юм. Жэлэйнгээ түсэбые декабриин 30-да дүүргэхэ түсэбтэй hаа, тэрэнээ хоёр үдэреэр уридшалха хүсэлтэйбди. 10 hарынгаа түсэбые, үлүүлээ hэмди. Хүн зоной захилые эрхим шанартайгаар дүүргэхэ гэhэн зорилго коллективэй урда табигданхай. Тиихэдэ мачай олонхи хүдэлмэрилэгшэд ерэхэ жэлэйнгээ түсэбөөр ажаллажа эхилэнхэй. Тэдэнэй дундаhаа ажалай ветеранууд залуушуулые hурган хүмүүжүүлэгшэд Анна Трифоновна Яковлева, Татьяна Романовна Данилова, Таисия Константиновна Доброва, Таисия Михайловна Вершинина гэгшэдэй нэрые дурдахаар. Эдэнэр манай коллективэй эгээл дуршэлтэй бэрхэ оёдолшод юм, — гэжэ хубсаhа hэльбэн шэнэлдэг цехые даагша Е. И. Наприенко хөөрөө hэн.

ОЁДОЛШОДОЙ ХЭРЭГ УРАГШАТАЙ

Коллективэй залуу халаан болохо комсомол басагад Наташа Четвертных, Валя Соболева, Вера Гомбоева гэгшэд мүн лэ аха нүхэдэйнгөө жэшээгээр ажаллахые эрмэлзэнэд. Мүнөө залуу оёдолшод ерэхэ жэлэйнгээ түсэбөөр ажаллана.

Х. ДАРМАЕВА.

...МҮРЫСӨӨН ҮРГЭЛЖЭНЭ

...хүүргын тү... ...үдэй заводой ...аралгын цехэй ...нович Калаш... ...лдог бригада... ...жуулгын вым... ...антайгаар ба... ...эз бригада ар... табан жэлэй түсэб болзор... ...үргэхын түлөө мүрысөөнэй үүсхэл гаргаhан юм. Тиин үүсхэлшэд үгэдөө хүрэжэ, гурбан жэлэйнгээ түсэбтэ даабариие социалис уялгаар хараалагдаhан болзорhоо хахад hараар уридлан, декабриин 1-дэ сүм дүүргэбэ. Жэлэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөөнэй манлайда дабшагша штамповщик Борис Николаевич Могилевскиин ажалай календарь дээрэ 1984 оной февраль hара гаранхай.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын гурбан жэлэй түсэбые декабриин 29-дэ дүүргэхэ гэhэн уялга заводой коллектив абанхай юм. Энэ уялгаа сүм дүүргэхын түлөө мүрысөөн үдэр бүри эршэдэнэ.

А. ДАШИЕВ.

Улаан-Үдын городской партийна 40-дэхи конференци

ХҮТЭЛБЭРИЛГЫН ОНОЛ АРГА hАЙЖАРУУЛХА, ҮЙЛЭДБЭРИИН АШАГ ҮРЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь А. М. БЕЛЯКОВОЙ хэhэн тоосоото элидхэлhээ

— Партиин XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он), июниин (1983 он) Пленумүүдэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө манай ороной тэмсэжэ байhан шухала шатада городской партийна XXXX конференциин хүдэлмэри үнгэржэ байна. Амгалан тайбан сагай зохёохы ажалтай совет арад манай экономикые бэхижүүлхын, hуудал байдалаа hайжаруулхын, социалис обществые саашадань нарижуулан хүгжөөхын түлөө эдэбхитэйгээр хүдэлжэ байна.

Уласхоорондын байдалай хэды түбэгтэй байгаашье hаань, КПСС-эй ЦК ба Совет правительство эб найрамдалта гадаадын политикые залан шууд ябуулна, эб найрамдалта байдал аршалан бэхижүүлхын, ядерна дай зайсуулхын тула али бүхы оролдолго гаргана.

Энээн тухай олон тоото ажалша коллективүүдтэ болоhон митингнүүд дээрэ хүнүүд зүрхэ сэдьхэлээ доhолгон үгэ хэлээ. Американ ядерна ракетэнүүдые Баруун Европодо тодхохо түсэбэй бэелүүлэгдэжэ эхилhэнтэй дашарамдуулан, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Ю. В. Андроповой хэhэн Мэдүүлгые, бүхы совет хүнүүд шэнги, манай улаан-үдынхид халуунаар дэмжэжэ байна, — гэжэ нүхэр Беляков элидхэлэйнгээ эхиндэ онсолон мэдүүлээ.

Городскэй партийна конференци хадаа хото соо үнгэргэгдэжэ байгаа тоосоото hунгалтын кампаниин түгэсхэхы шатань болоно. КПСС-эй XXVI съездын болоhоной удаа түрүүшынхеэ үнгэргэгдэжэ байгаа энэ тоосоон болон hунгалта ехэ гүнзэгы удха шанартай байгаа. Тоосоото үедэ партиин горком КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула 1981 ондо партиин горкомой пленумэй батал hан эмхидхэлэй-политическэ хэмжээ ябуулганuудые дүүргэхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулhан байна. Энэ хүдэлмэриин гол шухалань хадаа экономическа болон социальна хүгжэлтын асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэг байhан.

Промышленна болон барилгын үйлэдбэриие, энергетикые хүгжөөхэ зорилгонуудые, Эдеэ хоолой программа бэелүүлгын хэмжээ ябуулганууды шиидхэхэ асуудалнууд партиин горкомой гол анхарал доро ходо байгаа бшуу. Тоосоото үедэ городой ажабайдалдахи экономическа болон социальна хүгжэлтын дүнгүүдые шэнжэлээд байхада, бүхы дээрээ городской партийна организациин ехэ хүдэлмэри ябуулhаниинь тодоор харагдана.

Городой ажахые хүгжөөхын тула түсэбтэ табан жэлэй үнгэрhэн гурбан жэлэй туршада 230 миллион түхэриг гаргашалагдаhан байна. Промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 12,2 процентээр ургаа. Тэрэнэй бүхы хэмжээн энэ жэлдэ 1 миллиард 235 миллион түхэригтэ хүрэхэнь.

Городой хүн зоной hуудал байдал саашадань hайжаруулха талаар хэмжээнүүд бэелүүлэгдэв. Энэ хугасаада ажалшадай мүнгэн олзо 48,7 миллион түхэригөөр ехэ болоhон байна. Эд бараанай розничнэ эрьесэ, ниитын эдеэ хоолой хэмжээн 16,1 процент, ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалга 20,5 процент ургаа.

Энэ үедэ 300 мянган дүрбэлжэн метр хэмжээтэй байрын гэрнүүд ашаглалгада үгтэhэн, 6 мянган айл байра байдалаа hайжаруулhан, 52 барак болон үмхирhэн гэрнүүд абтаhан байна. 3 мянган hууритай hургуулиин, 940 ухибүүдэй байха саад болон яслиин байшангууд болон бусад олон объектнүүд баригдаа. Табан жэлэй эхинhээ хойшо городоо болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ найман миллион түхэриг мүнгэн гаргашалагдаба. Уhа дамжуулха, угаагдаhан уhа сэбэрлэхэ түхеэрэлгэнүүдэй хүсэн хоёр дахин ехэ болоо бшуу.

Тоосоото үедэ хүдэлжэ байгаа предприятинуудай хүсые ехэ болгохо, техническэ талаар шэнэдхэн зэбсэгжүүлхэ, түрүү технологи болон дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэhэн байха юм. 20 миллион түхэригэй экономическа ашаг олзотой 9 мянга гаран хэмжээ ябуулганууд промышленностьда нэбтэрүүлэгдэбэ. Уралан нарижуулгын дурадхалнуудые нэбтэрүүлhэнэй ашаар 7,4 миллион түхэриг мүнгэ алмаха, арьбалха арга олдоо. Хүн зондо хэрэгтэй 335 янзын шэнэ эд бараанууд гаргагдадаг болоhон байна.

Олонхи предприятинууд түсэбтэ табан жэлэй гурбан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна, нэгэ жэгдээр хүдэлнэ. Авиационно, судна бүтээлгын заводуудай, прибор бүтээлгын нэгэдэлэй, нарин сэмбын комбинадай, мебельно-модо болбосоруулгын комбинадай, хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй, «Теплоприбор» заводуудай, мүн бусад олон коллективүүд тэдэнэй зэргэдэ оролсоно. Тэндэхи партийна организацинууд коммунистнуудые, бүхы ажалшадые ехэ хэрэгтэ элсүүлхэ талаар горитой хүдэлмэри ябуулжа байдаг.

Тоосоото үеын нэгэ шухала шэнжэ шанарынь гэхэдэ, социально-ажаhуудалай асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ тусгаар анхарал хандуулагдаhан байна. Энэ талаар дээрэ дурсагдагшадhаа гадна, шэлэй заводто, мяха-консервын комбинадта, түмэр замшадай коллективтэ ехэ юумэн хэгдэhэн зэргэтэй.

Городой промышленность продукци худалдаха энэ жэлэй 11 hарын түсэб 100,3 процент дүүргээ. Нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулбал, продукци үйлэдбэрилгын хэмжээн 4,3 процентээр ургаhан байха юм. Тиихэдэ ажалай бүтээсын ургалта 3,7 процент болоо. Барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин хэмжээн дүрбэн миллион түхэригөөр дээшэлбэ. Барилга дээрэ ажалай бүтээсын ургалта 7 процент.

Гэхэтэй хамта өөhэдынгөө хүдэлмэриие шүүмжэлхы ёhоор сэгнэхэдээ, КПСС-эй горкомой, тэрэнэй таhагуудай хүдэлмэридэ дутагдалнууд үшөө олон бии гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Зарим hарануудта гээгдэлдэ ороhон предприятинууд үлүүсэ олон байдаг. Энэ жэлэй 11 hарын даабариие 10 предприяти дүүргэжэ шадаагүй. Тэдэнэй тоодо «Бурятфермаш» нэгэдэл, гадар трикотаж хубсаhанай фабрика, кондитерска фабрика, киномеханическа завод гэхэшэлэн оролсоно. Тэдэнэр бултадаа 5,7 миллион түхэригэй продукци дутуу үйлэдбэрилөө бшуу.

Саашань элидхэлээ үргэлжэлүүлхэдээ, нүхэр Беляков тодорхойлогдоhон номенклатурын түсэб дүүргэлгын, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгын, үйлэдбэриин хүсэнүүдые хэрэглэлгын, нэгэ жэгдээр хүдэлхэ эрхэ нүхэсэл байгуулгын, продукциин шанар hайжаруулгын асуудалнууд тушаа тогтоо. Энэ талаар hайн жэшээнүүдэй хажуугаар дутагдалнуудай олон байhые бодото баримтануудаар тодорхойлон харуулhан байна.

Жэшээнь, 11 hарын туршада пассажирска вагонууд, приборнууд, амhартанууд, электродвигательнүүд, хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүд, хабсаргагдамал түмэр-бетон зүйлнүүд, хирпиисэ, гэхэ мэтын шухала продукци дутуу үйлэдбэрилэгдэhэн байна. Үшөө нэгэ баримта. «Электромашина» завод 69 процент, «Бурятфермаш» нэгэдэл — 58 процент, прибор бүтээлгын нэгэдэл — 57 процент, уран hайханай хэрэгсэлнүүдэй, бэлэгүүдэй завод — 89 процент продукцияа hарын hүүлшын арбан хоногой туршада үйлэдбэрилнэ бшуу. Городой найман лэ предприяти гүрэнэй Шанарай тэмдэгтэй продукци гаргана.

Партиин горкомой гол анхаралаа хандуулха хэрэг хадаа транспорт болоно. Тэрэнэй хүдэлмэриие hайжаруулхын тула ехэ оролдолго гаргагдаа. Транспортын предприятинууд арадай ажахые хүгжөөлгын зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ нилээд горитой хубитаяа оруулна. Түмэр замшад ашаа зөөлгын хэмжээе 11,8 процент ехэ болгоhон байна. Нэгэ миллион тонноhоо үлүү ехэ ашаан даабариhаа гадуур ябуулагдаа, 9 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэн 220 тонно түлишэ алмагдаа. Гэхэтэй хамта түмэр замшадай дутагдалтай хүдэлмэри тоосоото элидхэл соо горитой шүүмжэлэгдээ. «Главбурятстройдо», «Бурятэнерго» гэжэ РЭУ-да, Буркоопсоюзда, горплодоовощторгдо асарагдаhан ашаан заагдаhан болзор соогоо буулгагданагүй.

Автомобильна транспортын хүгжэлтэ табан жэлэй эхинhээ хойшо мүн лэ үргэлжэлhөөр байгаа. Ашаанай томо автомобильнууд олошороо, контейнерээр, пакедээр ашаа зөөлгэ үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэжэ эхилээ. Буряадай транспортна управлениин, мүн городой бусад автопредприятинууд хотын хүн зониие хартаабхын, огородой эдеэнэй энэ жэлэй ургасаар хангаха хэрэгтэ ехэ хубитаяа оруулаа бшуу.

Гэхэ зуура автотранспортна предприятинуудай хүдэлмэридэ горитой дутагдалнууд ушарhаар гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ. Ашаа зөөхэ гурбан жэлэй түсэб 98,8 процент дүүргэгдээ, автомобильнуудай миин зогсолто ехэ, централизованно гуримаар ашаа зөөлгэ муугаар нэбтэрүүлэгдэнэ, предприятинууд, барилгын эмхинүүд, худалдаа наймаанай баазанууд болон магазинууд ашаанай автомашинануудые хангалтагүйгөөр хэрэглэнэ.

Авиапредприятиин коллектив пассажирнуудые зөөлгын хэмжээе эли тодо дээшэлүүлээ. Аэровокзалай шэнэ байшан баригдаhан, шэнэ авиатехникэ абтаhан, буулга-ниидэлгын талмай шэнэдхэгдэн заhагдаhан байна. Тиигэбэшье предприятиин хүдэлмэридэ дутагдалнууд олон ушарhаар гэжэ тэмдэглэгдээ. Тоосоото үедэ КПСС-эй горком болон горгүйсэдком городой пассажирска транспортын хүдэлмэриие hайжаруулха талаар хэмжээнүүдые абаhан байна. Тэрэшэлэн хэлхеэ холбооной албанай ажал ябуулга элидхэл соо яhала шэнжэлэгдэhэн зэргэтэй.

Удаань элидхэлшэ капитальна барилгын байдал тухай дэлгэрэнгы тогтоо. Ажахын энэ шухала участок партиин горкомой саг үргэлжын анхарал доро байhан шуу. Барилгада хабаатай асуудалнууд КПСС-эй горкомой пленумүүд, бюрогой заседанинууд болон партийна эдэбхитэдэй суглаанууд дээрэ ходо зүбшэн хэлсэгдэдэг hэн.

Хоёр конференцинүүдэй хоорондо барилгашад болон хабсаргагшад нилээд горитой хүдэлмэри хэжэ, манай городой социальна болон экономическа хүгжэлтэдэ хубитаяа ехээр оруулалсаа. Энэ хугасаада 252 миллион түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри бүтээгдэhэн байха юм. Гол фонднуудые ашаглалгада оруулга 15 процентээр ехэ болоо. Дүүргэгдээгүй барилгын хэмжээн зарим тэды хороhон зэргэтэй. Үйлэдбэриин, соёлой-ажаhуудалай хэдэ хэдэн объектнүүд, байрын олон гэрнүүд баригдаhан байна бшуу.

Барилгын, мүн хабсаралгын олон эмхинүүдэй коллективүүд өөhэдынгөө абаhан социалис уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэнэ, объектнүүдые заагдаhан болзор соонь ашаглалгада тушаана. Тэдэнэй зэргэдэ авиазаводой СМУ, ЛВРЗ-гэй барилгын управлени, 34-дэхи мостоотряд, «Сибхиммонтажай» хабсаралгын управлени, «Востоксибэлектромонтаж» болон бусад оролсоно. Тэрэшэлэн «Спецстроймеханизация» трестын, «Жилгражданстрой» трестын 1-дэхи СМУ-гай, 397-дохи СМП-гэй, 608-дахи ПМК-гай коллективүүд эдэ жэлнүүдтэ шухала зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэг хангажа шадаа бшуу.

Капитальна барилгадахи зарим тэды амжалтанууд тухай тогтохо зуураа, элидхэлшэ партиин горком энэ шухала hалбариин байдалые эрид hайжаруулжа шадаагүй гэжэ тэмдэглэhэн байна. Шухала зарим объектнүүдэй барилга ехэ гээгдэлдэ оронхой. Жэшээнь, «Жилгражданстрой» трест городой сэбэрлэлгын түхеэрэлгэнүүдэй, БМДК-гай мебельнэ цехэй, «Теплоприбор» заводой объектнүүдэй, Пионернүүдэй байшангай, шэнэ гостиницын барилгые унжагайруулжа байна.

Тэрэшэлэн «Улан-Удэтрансстрой» трестын, гэр барилгын комбинадай, «Бурятжелезобетон» нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэдые элидхэлшэ шүүмжэлhэн байха юм.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ бригадна подрядай гурим нэбтэрүүлгэ хадаа ехэ удха шанартай хэмжээ ябуулга болоно. Гэхэ зуура ажалай иимэ гуримай эмхидхэл барилгын олон эмхинүүдтэ hулаар нэбтэрүүлэгдэнэ. Городой барилга дээрэ хүдэлдэг 399 бригаданууддай миил 98-ниинь бригадна подрядта оронхой.

Городой энергетическэ программа бэелүүлхэ зорилгонуудые шиидхэхэ асуудал КПСС-эй горкомой гол анхарал доро байhаар. Түбхын түрүүндэ мүнөө ашаглагдажа байгаа ТЭЦ-ые техническэ талаар зэбсэгжүүлхэ, городые дулаан элшээр хангалгые hайжаруулха асуудалнууд эгээл шухалань байhан шуу. Табан жэлэй эхинhээ ТЭЦ-ые заhабарилгада, шэнэдхэлгэдэ, шэнээр барилгада 18 миллион түхэриг гаргашалагдаа. Тиигэжэ тэрэнэй үйлэдбэрилдэг дулаан элшэ хүсэн нилээд дээшэлээ. Октябрьска районии дулаан элшээр хангалгые hайжаруулха зорилгоор 6,4 километр магистраль, бүлүүр станцинууд, центральна пунктнууд баригдаhан байха юм.

Гэхэтэй хамта городые дулаанай элшээр хангаха хэрэг шахардуу байдалтай. 1-дэхи ТЭЦ-ые заhабарилхын тула 1984 ондо ехэ хүдэлмэри хэхэ ёhотой болонобди. Часай туршада 75 тонно уурал гаргаха хүсэтэй шэнэ котел тодхожо, ашаглалгада оруулха, баhа нэгэ тиимэ котел тодхохо хүдэлмэри үргэдхэхэ, ТЭЦ-эй захиргаанай албанай корпус барижа дүүргэхэ гэхэ мэтын ехэ орёо хэрэг шиидхэгдэхэ зэргэтэй. 2-дохи ТЭЦ-эй барилгые хурдадхаха гээшэ тон шухала зорилго. Гэбэшье мүнөөдөө тэндэ мүртэй юумэн хэгдэнэгүй. Энэ барилгада городой предприятинуудай, барилгын эмхинүүдэй бүхы коллективүүд хабаадаха уялгатай гэжэ бидэ тоолонобди.

Саашань элидхэлээ үргэлжэлүүлхэдээ, нүхэр Беляков Эдеэ хоолой программын ёhоор табигдаhан хэмжээ ябуулгануудай хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байhан тухай тогтобо. Эдэ хэмжээ ябуулганууд КПСС-эй горкомой VII пленумэй шиидхэбэреэр тодорхойлогдоhон байха юм. Түс асуудал КПСС-эй горкомой бюро дээрэ ходо харагдажа байдаг. Хүдөө ажахыда үзүүлэгдэхэ шефскэ туhаламжын ябасые хинажа байха штаб хүдэлнэ. Үнгэрhэн гурбан жэлэй туршада городой коллективүүд хүдөөдэ 15 миллион гаран түхэригэй сэнтэй хүдэлмэри хээд байна. Колхоз болон совхозуудта хоёр квартиратай 450 гэр баригдаба, үйлэдбэриин, соёлой-ажаhуудалай 65 объектнүүд ашаглалгада тушаагдаба.

Хамhабариин ажахынуудые байгуулха талаар городой олон коллективүүдтэ хүдэлмэри ябуулагдана. 16 предприятинуудта аграрна цех эмхидхэгдэнхэй. Гурбан жэлэй туршада 550 тонно мяхан, 670 тонно овощ абтаhан байна. Гэбэшье ажалшадые хангаха хэрэгтэ хамhабариин ажахынуудай оруулжа байhан хубитань өөдэгүйхэн гэжэ тэмдэглэгдээ.

Тоосоото элидхэл соо худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай, эдеэ хоолой промышленностиин болон ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэри, овощ, фрукт болон эдеэ хоолой бусад зүйлнүүдые хадагалха баазануудай үндэhэ hуури хүгжөөхэ асуудалнууд үргэнөөр харуулагдаhан байна.

Партийна, ажалай, үйлэдбэриин журам бэхижүүлхэ талаар КПСС-эй горкомой тоосоото үедэ ябуулhан хүдэлмэри элидхэл соо шэнжэлэгдээ. Журам бэхижүүлхэ, гурим болон эмхидхэл hайжаруулха хэрэгтэ бригадна подряд нэбтэрүүлгын ехэ удха шанартай байhые тодорхойлон харуулба. Энэ асуудалаар КПСС-эй горкомой пленум үнгэргэгдөө hэн. Мүнөө үедэ городой предприятинуудай хүдэлмэришэдэй 63,5 процентнь иимэ гуримаар ажалаа эмхидхэдэг бригадануудта хүдэлнэ.

Тоосоото үедэ КПСС-эй горком болон райкомууд социалис мүрысөө хүгжөөхэ, эмхидхэлынь нарижуулан hайжаруулха талаар эмхидхэлэй ба политическэ ехэ хүдэлмэри ябуулhан байна. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабари болон социалис уялгануудые болзорhоонь урид дүүргэхэ зорилготойгоор городой коммунистнуудай, түрүү бригадануудай, предприяти болон эмхи зургаануудай гаргаhан үүсхэлнүүдые дэлгэрүүлхэ талаар горитой хэмжээнүүдые бэелүүлээбди. Агууехэ Октябриин 66 жэлэй ойе городой табан мянга гаран хүдэлмэришэд, 200 шахуу бригада, участок болон цехүүд гурбан жэлэй түсэбтэ даабари дүүргэhэн тухайгаа элидхэн угтаа бшуу.

Гэхэ зуура партийна, профсоюзай организаци бүхэч мүрысөөнэй элсүүлхы ехэ арга боломжые гүйсэд хэрэглэжэ шаданагүй гэжэ элидхэлшэ онсолон элирхэйлбэ.

КПСС-эй XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй эрилтэнүүдэй үндэhөөр ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ талаар тоосоото үедэ ябуулhан хүдэлмэри хадаа партиин горкомой ажал ябуулгын гол шухала шэглэлынь байhан болоно. Хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин комплексно түсэб, ниитэ полит-үдэр, үзэл сурталай планёрко, нэмэл бэшэгүүдэй үдэр, нүхэд ёhоной уулзалга, асуудал ба харюугай үдэшэ гэхэшэлэн шэнэ гуримай хэмжээ ябуулгануудые үргэнөөр дэлгэрүүлгэ партийна организацинуудай ябуулдаг үзэл сурталай, ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ hайн нүлөө үзүүлhэн байна. Энэ талаар партийна организацинууд анхарал татамаар дүй дуршэлтэй болонхой гээшэ.

Тэдэнэй олонхинь үзэл сурталай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие ажахын, социально-политическэ зорилгонуудые шиидхэлгын үндэhэн шухала асуудалнуудтай нягта холбоотойгоор ябуулна. Энэ ушарта мебельно-модо болбосоруулгын комбинадай коммунистнуудай дүршэл hайшаагдана. Үйлэдбэриие техническэ талаар шэнэдхэн зэбсэгжүүлхэтэеэ нэгэл хамта хүдэлмэрилэгшэдэй экономическа мэдэсэ дээшэлүүлхэ, түүхэй эдлэл болон материалнуудые гамтайгаар гаргашалха сэдьхэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ асуудалда тусгаар анхарал хандуулагдана. Энэл хэрэгтэ харуулан ойлгуулха агитаци, экономическа hуралсал, үзэл сурталай эдэбхитэдэй ябуулдаг хүдэлмэри ворюулагдана. Эдэ бүгэдэн hайн үрэ дүн туйлаха арга олгодог гээшэ. Нёдондо үйлэдбэриин үлэгдэлнүүдые болбосоруулжа, 2 миллион түхэригэй продукци гаргаhан байна бшуу.

Гэхэ зуура энэ хүдэлмэриие хаа хаанагүй адли тэгшээр ябуулагдадаггүй байhые элидхэлшэ хэдэн жэшээнүүдээр баримталаа. Үзэл сурталай, хүмүүжүүлгын, пропагандистка хүдэлмэриие КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй табиhан эрилтэдэ хүрэмөөр эрхилхэ гээшэ городой партийна организацинуудай гол уялга болоно гэжэ элидхэл соо тодорхойлогдоо.

Партийна болон экономическа hурагсал тухай тогтоходоо, тэрэнэй аша үрэ, шанар hайжаруулхын тула тоосоото хугасаада зохихо хүдэлмэри ябуулагдаа, партийна hуралсалай гурим хубилгагдаа, hуралсалай программада шэнэ темэнүүд нэмээгдэн оруулагдаа, шэнэ hургуулинууд болон семинарнууд байгуулагдаа, hуралсалай шанар hайжаруулха талаар хэмжээнүүд абтаа гэжэ элидхэлшэ мэдээсэhэн байна.

Мүнөө үедэ партийна hуралсалда 22.257 хүн хабаадуулагданхай. Тэдэнэй 16,4 мянга шахуунь коммунистнууд. Пропагандистнарай бүридэл шанарайнгаа талаар бэхижүүлэгдэhэн байна. Пропагандистнарай үдэр, научно-практическа конференци, хөөрэлдөө, нэмэл хэшээл, партийна болон совет хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзалга үнгэргэлгэ тэдэнэй методическа шадабариие, мэдэсые дээшэлүүлхэ арга олгоно.

(Эхин. Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

Улаан-Үдын городской партийна 40-дэхи конференци

ХҮТЭЛБЭРИЛГЫН ОНОЛ АРГА ҺАЙЖАРУУЛХ

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

Партийна даабаряа үнэн сэхээр дүүргэжэ ябадаг һургуулинуудай болон семинарнуудай олон хүтэлбэрилэгшэд Хүндэлэлэй грамотаар, стол дээрэ табиха медаляар шагнагдаһан, «Буряадай АССР-эй соёлой габьяата ажал ябуулагша» гэһэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байха юм. Вагонно депогой бригадир А. М. Новоселов, республикын хүдөө ажахын министрэй орлогшо Ф. Г. Бадеева, авиапредприятиин ахалагша штурман М. С. Хамахаев, Зүүн Сибириин технологическа институдай багша А. С. Кирдяшкин, ЛВРЗ-гэй мастер Т. Л. Танхаев, «Бурмясопром» нэгэдэлэй ахамад бухгалтер Г. П. Шумилов, авиазаводой инженер Т. И. Бадашкеева болон бусад олон нүхэд ниитын эдэбхитэй ажал ябуулгын түлөө солоёо дуудуулна.

Гэхэтэй хамта, политическэ һуралсалай эмхидхэлдэ дутагдалнуудай үшөө олон үзэгдэдэг байһые элидхэлшэ элирхэйлэн харуулһан байна. Киномеханическа заводой, нэгэдэхи пищеторгын, гэр барилгын комбинадай болон бусад хэдэн партийна организацинуудай хангалтагүй хүдэлмэри эрид шүүмжэлэгдэбэ. Хэшээлдээ муугаар бэлдэдэг, һурагшадаа конспект бэшүүлжэ һурагадаггүй пропагандистнар үсөөн бэшэ. Экономическа ба комсомолой гэгээрэлэй һуралсалда дутагдалнууд бүришье олон. Энэ хадаа партийна олон комитедүүдэй, бюронуудай политическэ болон экономическа һуралсалай байдал тушаа анхаралаа һулаар табидаг байһанай хойшолон мүн гэжэ элидхэл дотор тэмдэглэгдэбэ.

Лекционно пропаганда, аман үгын политическэ агитацие һайжаруулха талаар хүдэлмэри тоосоото үедэ үргэлжэлүүлэгдээ. Лекторнүүдэй тоо 500 хүнүүдээр олошороо. Мүнөө «Знание» бүлгэмэй зэргэдэ 4700 гаран лекторнууд хүдэлнэ. Тэдэнэй уншаһан лекциин тоо жэлһээ жэлдэ олон боложо байдаг юм. Партийна комитедүүдэй 150 гаран элидхэлшэд, 3,5 мянган политинформаторнууд, олон тоото агитаторнууд олониитын дунда ойлгуулламжын ехэ хүдэлмэри ябуулна. Микрорайонуудта жэл бүхэндэ зунай сагта 60 шахуу агит-талмайнууд хүдэлдэг юм.

Гэхэтэй хамта, зарим коллективүүдтэ лекци хаа яахан уншагдана. Естественно-научна, хуули ёһочой асуудалнуудаар лекци үсөөнөөр уншагдадаг болонхой. Үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэл дэлгэрүүлгын пропаганда һуладанхай. Залуушуулай дунда энэ талаар ябуулагдадаг хүдэлмэри хангалтагүй байдалтай. Лекцинүүдэй удхые эрид һайжаруулха шухала. Зарим нүхэд лекциеэ ажабайдалтай, бодото хэрэг үйлэтэй холбоногүй, хооһон хубхай яряагаар, шухала асуудалнуудые ёһотоор тайлбарилангүй үнгэргэнэ.

Политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ министрһээ эхилээд, предприятиин директор хүрэтэрөө ажахын хүтэлбэрилэгшэд хабаадалсажа, айхабтар ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой. Тэдэнэрэйл эдэбхитэй ниитын ажал ябуулгаһаа ехэ юумэн дулдыдаха байна бшуу. Тиимэһээ партийна организацинууд ехэшье, багашье тушаалтай хүтэлбэрилэгшэдэй коллективэй гэшүүдые хүмүүжүүлхэ ябадалда ямар ехэ харюусалгатай байһые ойлгуулха уялгатай. Энэ эрилтэтэй дашарамдуулан, нарин сэмбын комбинадай директор К. П. Альцман, «Теплоприбор» заводой директор В. Б. Нимаев, судна бүтээлгын заводой директор А. В. Юхлин, ЛВРЗ-гэй барилгын управлениин начальник С. П. Коробенков болон бусад хэдэн нүхэдэй ниитын эдэбхитэй ажал ябуулгые элидхэлшэ жэшээ болгон харуулһан байна. Тэдэнэй толгойлдог коллективэй амжалтатай хүдэлмэри хадаа имагтал хүтэлбэрилэгшэдэй хүнүүдтэй хүдэлдэг бэлиг шадабариһаа, ажалшадай байдал тушаа саг үргэлжэ анхардагһаа эшэ үндэһэтэй бшуу.

Хүн зониие үзэл бодолой, зан абариин талаар, ниитын гурим, хуули ёһо баримталдаг ябахаар хүмүүжүүлхэ асуудалнуудта элидхэлшэ горитой анхарал хандуулба. Интернациональна, сэрэгэй-патриотическа хүмүүжүүлгын хэрэг, физкультура болон спорт хүгжөөлгэ тушаа тогтоходоо, городой 90 мянга шахуу хүн физкультураар бэеэ хүдэржүүлнэ, 50 мянга гаран хүн спортивна секцидэ ябана, жэл бүхэндэ 29 мянган хүн ГТО-гой нормо тушаана гэжэ элидхэлшэ хэлээ.

Улад зоной энхэ элүүрые сахин хамгаалгын, студентнүүд болон һурагшадай дунда ябуулагдадаг хүдэлмэриин, тэдэниие ажалда шуналтайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэй байдал тухай, республикын болон городой экономикын ба соёлой хүгжэлтэдэ эрдэмтэдэй оруулжа байһан ехэ хубита тухай элидхэл соо горитой хэлэгдээ. Зохёохы ажалтанай, театрнуудай, соёлой эмхи зургаануудай коммунис хүмүүжүүлгэдэ үзүүлдэг үүргые дээшэлүүлхэ талаар КПСС-эй горком болон райкомуудай тоосоото үедэ ябуулһан хүдэлмэри шэнжэлэгдэһэн байна.

КПСС-эй XXVI съездын, партиин ЦК-гай Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, партиин горком партийна комитедүүдэй, партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриин арга дүршэлые нарижуулан һайжаруулха, коммунистнуудай түрүү зэргэдэ ябаха үүргые дээшэлүүлхэ талаар зохихо хүдэлмэри ябуулһан байна. Мүнөө үедэ городой партийна организаци 19,1 мянган коммунистнуудһаа бүридэнэ. Тэдэнэй 15,5 мянганһаа дээшэнь ажалша коллективүүдтэ хүдэлмэридэг. Диилэнхи олон коммунистнууд Лечинскэ партиин гэшүүнэй үндэр нэрэ зэргые дээрэ үргэн ябана, 6560 коммунистнууд коммунис ажалай ударник гэһэн нэрэ солотой.

КПСС-эй горком партийна организацинуудай хүдэлмэриин дүй дүршэлые тон анхаралтайгаар шэнжэлэн үзэһэн, согсолһон байха юм. КПСС-эй райкомуудай хүдэлмэриие дээшэлүүлхэ асуудалда гол анхарал хандуулагдаа. Тэдэнэрэй ажал ябуулгада тоосоото үедэ шэнэ онол арга нэбтэрүүлэгдэһэн байна. Районуудай ажабайдалда үзүүлэгдэдэг үүргэ болон нүлөө нилээд дээшэлээ. Энээниие һая боложо үнгэрһэн районно партийна конференцинүүд гэршэлэн харуулна. Райкомууд ажалша олониитэтэй холбоо барисаагаа нилээд бэхижүүлһэн байна. Ажалша коллективүүдтэ райкомуудай үдэр үнгэргэлгэ һайн талаяа харуулаа. Тэрэшэлэн партийна организацинуудта ошожо, өөһэдынгөө хүдэлмэри тухай тоосоо хэдэг болоһон ушар һайн үрэ дүнтэй байһанаа элирхэйлээ.

Жэшээнь, КПСС-эй Советскэ райком абтаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтын хойноһоо хиналта шангадхаһан байна. Энээндэ «КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр гүйсэдхэлгын хиналта ба шалгалтые саашадань нарижуулан һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые дүүргэхэ талаар партиин горкомой бюро дээрэ райкомой тоосоо зүбшэһэн ушар туһа нэмэри болоһон байна.

«Гээгдэгшэдгүйгөөр хүдэлхэ» гэһэн үүсхэлые нэбтэрүүлхэ талаар партиин Железнодорожно райком горитой хүдэлмэри ябуулһан байна. Энээниие СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө дэлгэрһэн Бүхэсоюзна мүрысөөнэй дүнгөөр районоо олгогдоһон РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг гэршэлнэ.

КПСС-эй Октябрьска райком кадрнуудтай ябуулагдадаг хүдэлмэридэ ехэ анхарал хандуулдаг болонхой. Даалһан хэрэгтээ тэдэнэй харюусалгатайгаар хандалгые дээшэлүүлхэ, барилга дээрэ коммунистнуудые хубаарилан табиха хэрэгые һайжаруулха талаар горитой хүдэлмэри бэелүүлһэн байна.

Гэхэтэй хамта, партиин райкомуудай анхаралаа онсо табимаар асуудалнууд район бүхэндэ олон. Жэшээнь, Железнодорожно райком түбхын түрүүндэ ТЭЦ-эй хүдэлмэри һайжаруулха, «Бурятфермаш» нэгэдэлэй коллективые бэхижүүлхэ, ЛВРЗ-е шэнэдхэн үргэдхэхэ асуудалнуудта анхаралаа онсо хандуулха уялгатай. Тэрээнтээ хамта райгүйсэдкомтой райониие болбосон түхэлтэй болгохо программа хараалха хэрэгтэй болоно.

Партиин Октябрьска райком хадаа гэр барилгын комбинадай ажал ябуулгые һайжаруулха, БМДК-гай, мяханай комбинадай, трикотаж гадар хубсаһанай фабрикын үйлэдбэрие хүгжөөхэ асуудалнуудта онсо анхарал хандуулха уялгатай.

Тэрээнтэй хамта, партиин райком райгүйсэдкомтой сүг районой баруун-урда ба зүүн-урда хубинуудые барилгада саг үргэлжын анхарал хандуулха ушартай болоно. Тэндэ мүнөө томо-томо шэнэ предприятинууд баригдажа байна. Тиимэһээ совет болон партийна органуудай эдэбхитэдэй хабаадалга тон шухала гэжэ тоологдоно.

Шэлэй заводой, пивын заводой болон бусад предприятинуудай саашанхи ажабайдал тушаа КПСС-эй Советскэ райком анхаралаа тусгаар хандуулха уялгатай. Райгүйсэдкомтой хамтаран, районой түбые шэнэдхэн бариха зорилго шиидхэхэ шухала.

Мүнөө үедэ город соо партийна 434 эхин организаци, 25 парткомууд (тэрэ тоодо райкомой эрхэ түлөөлэлгэтэй хоёр партком), хүдэлжэ байна. Тэдэнэй олонхинь өөһэдынгөө коллективүүдэй түрүү зэргэдэ ябана, коммунистнуудые шухала зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ шадамараар элсүүлнэ.

Жэшээнь, хүүргэнүүдэй тумэр хэрэгсэлнүүдэй заводой партком һайнаар хүдэлнэ. Тус партком ажалай болон үйлэдбэриин журам бэхижүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулна. Бригадна подрядай гуримаар ажал эмхидхэхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулагдана. Мүнөө заводой хүдэлмэришэдэй 79 процентнь подрядай гуримаар ажаллажа байна. Кадрнуудай даалһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандадаг байһые орсолдоно. Уставай эрилтэнүүдые хэр зэргээр дүүргэжэ байһаш тухай коммунистнуудай тоосоо зүбшэн хэлсэлгэ эндэ хуулита хэрэг болонхой.

Тоосоото үедэ «Жилгражданстрой» трестын партком хүдэлмэреэ нилээд һайжаруулаа. Цеховэ партийна организацинуудай секретарьнарай бүридэл шанарайнгаа талаар горитой хубилаа. Ашаглалгада тушаагдаха объектнууд дээрэ саг зуурын партийна бүлэгүүдые байгуулдаг дүршэл заншанхай. Нарин сэмбын комбинадай, судна бүтээлгын заводой, БМДК-гай, горпромторгын, «Бурятшвейбыт» нэгэдэлэй болон бусад олон парторганизацинуудай хүдэлмэри яһала һайжарһан байна.

Гэхэтэй хамта, партийна организаци бүхэн өөһэдынгөө коллективэй ажабайдалда ёһотоор нүлөөлжэ шаданагүй. Жэшээнь, авиапредприятиин партийна организациин хүдэлмэридэ горитой дутагдалнууд ушарна. Партком цеховэ парторганизацинуудай хүдэлмэриие һулаар хүтэлбэрилнэ. Ниитын эмхинүүдэй хүдэлмэриие һайн гэхын аргагүй. Арадай хиналта болон захиргаанай ажал ябуулгые хинаха комисси үнэндөө ямаршье хүдэлмэри ябуулнагүй. 834-дэхи СМП-гэй партийна организациин хүдэлмэри мууданхай. Тус организаци удаан саг соо урганагүй, наһажаал коммунистнууд эндэ олошоронхой. Хүдэлмэришэдэй, бригадирнуудай болон мастернуудай дунда коммунистнууд үсөөн. Ажалай журам, ниитын гурим хазагайруулха ябадал олошоронхой байна. Һүүлэй гурбан жэлэй туршада ажалһаа һэмшагшадай тоо 3,5 дахин олошороо.

Тоосоото үедэ цеховэ партийна организацинуудай, партийна бүлэгүүдэй тоо олошорбо. Мүнөө үедэ городой предприяти болон барилганууд дээрэ цеховэ 346 парторганизаци, партийна 651 бүлэг байгуулагданхай. Тэдэнэй диилэнхи олониинь урдаа табигдаһан зорилгоёо эдэбхитэйгээр бэелүүлжэ байдаг. Нарин сэмбын комбинадай нооһо илгалгын цехэй, ЛВРЗ-гэй дизельнэ цехэй, шэлэй заводой шэл гаргадаг цехэй, судна бүтээлгын заводой 42-дохи цехэй болон бусад олоч организацинууд һайнаар хүдэлдэг байна.

Гэхэтэй хамта хангалтагүйгөөр хүдэлдэг цеховэ парторганизацинууд үшөөл олон бии байһаар. Тэдэнэр коллективэйнгээ ажабайдалда ямаршье нүлөө үзүүлнэгүй, үйлэдбэри дээрэхи гуримгүй байдалтай, ажалай болон үйлэдбэриин журам эбдэлгэтэй эбсэшэнхэй байдаг. Партийна олон организацинуудта партийна болон партийно-комсомолой бүлэгүүдые байгуулха хүдэлмэри тон һулаар ябуулагдана. Промышленность болон барилга дээрэ 2885 бригада эмхидхэгдэнхэй. Харин тэдэнэй миил 56-дань партийна бүлэг байгуулагданхай бшуу. КПСС-эй горком, райком, партком болон партийна организацинууд энэ асуудалда анхаралаа онсо хандуулха уялгатай.

КПСС-эй горком тоосоото үедэ партида шэнэ хүнүүдые абаха, коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ, тэдэниие үйлэдбэриин шиидхэхы участогууд дээрэ хубаарилан табиха хүдэлмэриие нарижуулан һайжаруулха асуудалда ехэ анхарал хандуулһан байна. Энэ үедэ 14 эхин парторганизаци шэнээр байгуулагдаа. Городской партийна организаци 830 хүнүүдээр ургаһан жэшээтэй. Тоосоото үедэ КПСС-эй гэшүүндэ кандидадуудаар 2081 хүн абтаһан байна. Тэдэнэй 67 процентнь хүдэлмэришэд, 46 процентнь эхэнэрнүүд болоно. Тоосоото үедэ 800 гаран арадай ажахын мэргэжэлтэд, интеллигенциин түлөөлэгшэд, һуража байгаа залуушуул партида абтаа. Парткин зэргэдэ жагсагшадай дунда 1395 комсомолшууд.

Гэхэ зуура, партиин зэргые саашадань бэхижүүлхэ хэрэгые эрид һайжаруулха шухала гэжэ тэмдэглэлтэй. Партида хүдэлмэришэн болон комсомолшууд һанаһанда хүрэмэ бэшээр абтана. Энэ дутагдал иланхаяа транспорт дээрэ, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын албанай газарнуудта, һуралсалай эмхи зургаан/удта үзэгдэнэ. Зарим тээгүүр хүдэлмэришэдэй, бригадирнуудай болон мастернуудай дунда коммунистнууд үсөөн.

Городой парторганизацинуудай гурбанай нэгэ хуби шахуунь тоосоото үедэ огто ургагүй байха юм. Автомобильна транспортын, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын, худалдаа һаймаанай болон ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай партийна организацинууд партида абалгые нилээд доошонь сруулһан жэшээтэй. Тиихэтэй хамта кандидадуудаар хүсэд шалгагдаагүй хүнүүдые абсһан баримтанууд олон. Энэ хадаа авиазаводой, «Электромашина» заводой, горпромторгын болон бусад хэдэн партийна организацинуудта хабаатай.

Партийна суглаан хадаа партийна хүдэлмэриин эгээл шухала хэрэгынь болоно. Олонхи парторганизацинуудта партийна суглаан тодорхойлогдоһон болзор соогоо, коммунистнуудай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар үнгэргэгдэнэ. Үнгэрһэн тоосоото һунгалтын партийна суглаанууд парти доторой хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэ гүнзэгыгөөр нүлөөлһэн байна. Тэдэнэр эмхитэйгээр, бата жагсаалтайгаар, коммунистнуудай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар үнгэргэгдөө. Суглаануудта бүхы коммунистнуудай 95,7 процентнь хабаадаа. Тоосоото һунгалтын кампаниин үедэ коммунистнуудһаа 1600 гаран дурадхалнууд болон ажаглалтанууд ороо. Гол шухалань гэхэдэ, тэдээниие дүүргэлгын хойноһоо шанга хиналта табиха хэрэгтэй болоно.

Гэбэшье суглаа үнгэргэлгын дүршэлдэ дутагдалнууд үсөөн бэшэ. Суглаа зарлаха Уставай эрилтэ хазагайрулагдана, муу бэлэдхэлтэйгээр үнгэргэгдэнэ. Энэ ушар мяхаконсервын комбинадай зарим цехүүдтэ, Зүүн Сибириин технологическа институдта, зарим министерство болон албан зургаануудта ушарна.

Саашань элидхэлээ үргэлжэлүүлхэдээ, нүхэр Беляков дүүргэлтын хойноһоо хиналта байгуулха хүдэлмэриие һайжаруулха асуудал тушаа тогтоо. Абтаһан шиидхэбэринүүдэй хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байһан тухай асуудалнууд горкомой пленум болон бюро дээрэ ходо зүбшэгдэжэ байдаг. Гэхэтэй хамта, нэгэл асуудалаар хэдэн тогтоол абаха ушарнууд тохёолдоһон байха. Энэ хадаа эмхидхэлэй хүдэлмэриин хангалтагүй байдалые гэршэлнэ. Жэшээнь, гэр барилгын комбинадай хүдэлмэриие һайжаруулха тухай, байрын гэрнүүдэй барилгые түргэдхэхэ тухай олон тогтоолнууд абтаһан байха. Теэд тэдэнэр тухандаа хүргэгдөөгүй.

Тоосоото үедэ КПСС-эй горком хүтэлбэрилхы кадрнуудые шэлэн олохо, зүбөөр хубаарилан табиха, хүмүүжүүлхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулһан байна. Тиигээдшье хүтэлбэрилхы кадрнуудай бүридэл шанарайнгаа талаар яһала бэхижүүлэгдээ. Партийна болон ажахын эдэбхитэдэй һуралсалда саг үргэлжын анхарал хандуулагдана. Тоосоото үедэ партийна, совет болон ажахын харюусалгатай хүдэлмэридэ ургажа ябаһан 59 залуу хүдэлмэрилэгшэд дэбжүүлэгдээ. Тэдэнэр эмхидхэхы шадабаритай байһанаа харуулна.

Гэхэтэй хамта, кадрнуудые шэлэн олохо, хубаарилач табиха болон хүмүүжүүлхэ хүдэлмэридэ горитой дутагдалнууд, алдуунууд ушарһан байна. Зарим хүтэлбэрилэгшэд албан тушаалаа хэтэрүүлһэнэй түлөө партийна шанга зэмэдэ хүртэһэн байха юм.

КПСС-эй горком тоосоото хугасаада городой нютагай Соведүүдэй хүдэлмэриие һайжаруулха асуудалда анхаралаа ехэ хандуулһан байна. Городской болон районно Соведүүдэй депутадуудаар мянган хүн һунгагданхай. Тэдэнэр республикын ниислэлэй экономико болон соёлые хүгжөөлгын ехэ хэрэгтэ хубитаяа оруулалсажа байдаг. Саг үргэлжын олон комиссинууд болон депутадуудай бүлэгүүд муу бэшээр хүдэлнэ. Сессинүүдэй, Соведүүдэй ажал ябуулгые дээшэлүүлхэ асуудалда анхарал горитой хандуулагдаа.

ЭЛИДХЭЛ ТУШАА ҮГЭ ХЭЛЭЛГЭ

Элидхэлэй һүүлээр КПСС-эй Октябрьска райкомой нэгэдэхи секретарь **И. А. Антакшинова** түрүүлэн үгэ хэлэбэ.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй үнгэрһэн гурбан жэлэй туршада районой экономикодо нилээд ехэ хубилалтанууд болоо. Мүнөө районой предприятинууд 550 ондоо зүйлэй продукци үйлэдбэрилнэ. Жэл соо үйлэдбэрилэгдэдэг продукциин хэмжээн 680 миллион түхэригтэ хүрэбэ. Табан жэлэй эхинһээ хойшо районой промышленность 1.843, 3 миллион түхэригэй продукци үйлэдбэрилэн худалдаа. Тиихэдэ районой барилгашад гэр байра бодхоожо, үйлэдбэриин объектнүүдые, социально-соелой, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын байрануудые ашаглалгада тушааха талаар ехэ программа дүүргэһэн байна. Тоосоото үедэ олон тоото айлай ажаһууха 35 гэр баригдажа, ашаглалгада тушаагдаа. Тэдэнэй ниитэ талмайнь 150 дүрбэлжэн метр болоно, 1176 үхибүүдэй һууритаи һургуули, 560 үхибүүдэй хүмүүжүүлэгдэхэ хоер саад ашаглалгада үгтөө. Тиихэдэ городой һүнэй комбинат, бетонно конструкцинуудай завод, үрэ жэмэс, овощ хадаалха бааза болон бусад объектнүүд ашаглагдаһан байна.

Транспортын, хэлхээ холбооной, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын албанай предприятинуудай коллективүүд яһала һайн амжалтануудые түйлаба.

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он), июниин (1983 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдэй эрилтэнүүдэй еһоор, промышленна предприятинуудай хүдэлмэриин дүнгүүдые абажа шэнжэлэн харахада, партиин райком, партийна эхин организацинууд үйлэдбэриин ашаг үрые, хүдэлмэриин шанарые, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар зохихо бүхы хэмжээнүүдые абажа шадаагүй. Эндэ хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд үшөөл олон бии. Табан жэлэй эхинһээ хойшо зарим предприятинууд түсэбтэ даабаринуудаа дүүргэжэ шадаагүй. Тэрэнэй гол шалтагаанинь юуб гэхэдэ, үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, гол фонднуудые хэрэглэхэ талаар асуудалнууд һулаар шиидхэгдэһэн байна. Тиихэдэ ажалай эмхидхэлгэдэ дутуу дунданууд олон. Партийна организацинууд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри һулаар ябуулаа.

Мүнөө партиин райкомой, партийна эхин организацинуудай гол анхарал үйлэдбэриие ашаг үрэтэйгөөр эрхилхэ хүдэлмэридэ техническэ дэбжэлтэ түргөөр түйлажа, предприятинуудай үйлэдбэриин технологие шэнэдхэн хубилгажа, проектнэ хүсэндэнь хүргэхэ хэрэгтэ хандуулагдана.

Октябрьска районой коммунистнууд болон ажалшад партиин баталан абаһан шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө хүсэл оролдолгоёо элсүүлжэ, арбан нэгэдэхи табан жэлые нэрэтэй солотойгоор, ажалай амжалтануудаар дүүргэхэ байха гэжэ тэрэ партиин городской конференциие найдуулаа.

Трибунада гараһан локомотив-вагон запабарилгын заводой парткомой секретарь **А. Н. Кондунов**: манай завод табан жэлэй эхинһээ хойшо үйлэдбэри хүгжөөхын, тэрэнэй ашаг үрые дээшэлүүлхын, шэнэ зүйлэй продукцинуудые олоор гаргадаг болохын, ажалай эрхэ байдалые һайжаруулхын түлөө бүхы хүсэ шадалаараа оролдоһон байна гэжэ хэлэбэ. Эдэ зорилгонуудта үнгэрһэн гурбан жэлэй туршада капитальна хүдэлмэридэ помологдоһон 7,6 миллион түхэриг хэрэглэгдээ. Жэлһээ жэл бүри үйлэдбэриин гол фонднуудаи ургахатаи хамта бүтээн гаргагдадаг продукциин хэмжээн улам дээшэлнэ. Табан жэлэй эхинһээ хойшо ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй ашаар үйлэдбэримнай хурдан түргэнөөр хүгжөөгдэжэ байна.

Заводой коллективэй социальна хүгжэлтэдэ яһала ехэ амжалта түйлагдаа. Гэр байрын болон ажаһуудалай талаар барилгануудта 4 миллион шахуу түхэриг гаргашалагдаба. Тиигэжэ байрын 17 мянга гаран дүрбэлжэн метр талмайтаи гэрнүүд ашаглагдаа. Энээнэй ашаар 365 бүлэ шэнэ байрануудта нүүжэ ороо. Заводой хампабариин ажахы хүгжөөгдэжэ үргэлжэлһөөр.

Заводой хүдэлмэришэд энэ жэлэй арбан нэгэ һарын гүрэнэй түсэбүүдые бүхы гол үрэ дүнгүүдээр дүүргэнхэй. Мүнөө 1983 оной даалгабаринуудые бүхыдэнь бэелүүлхэ гэжэ шиидээ.

Гэбэшье зарим цехүүд һара бүриингөө түсэбүүдые дүүргэжэ шаданагүй. Завод гурбадахи декада соо товарна продукциин оройдоол 55 процентыень үйлэдбэрилэн гаргаа. Эдэ дутагдалнуудһаа боложо заводой хүдэлмэришэд зарим һарада продукци худалдаха түсэбөө бэелүүлжэ шададаггүй байха юм. Дурсагдагша дутагдалнууд партийна организациин гол анхаралда абтанхай.

Заводой партийна комитет, дирекци хадаа саашадаа үйлэдбэриин түсэблэлгын гуримые һайжаруулжа, экономико болон үйлэдбэри хүтэлбэрилгые шэнжэлгын хэмжээе дээшэлүүлхэ гэһэн зорилго табина. Энээнэй ашаар үйлэдбэриин эмхидхэлые шэнэ, бүри һайн шатада гаргажа, технико-экономическа үндэр үрэ дүнгүүдые түйлаха, нэн түрүүн ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, салин хүлһэнэй фондые арьбалха гэхэ мэтэ хүдэлмэридэ һайнаар нүлөөлхэ болоно.

Заводой партком КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он), июниин (1983 он) Пленумүүдэи шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, хүдэлмэришэдэй дунда ажалай журам шангадхаха талаар ехэ хүдэлмэри хэжэ байна. Тиигэжэ зарим цехүүдтэ ажалһаа гээгдэхэ ябадал эрид үсөөрүүлэгдээ. Тэрэшэлэн предприятиин цехүүдтэ хүдэлмэришэдэй ажалай эрхэ байдал һайжаруулха талаар бага бэшэ юумэн хэгдэбэ. Столово, буфедүүдэй хүдэлмэри, амаралтын баазануудые һайжаруулха талаар асуудалнууд парткомой заседани дээрэ харагдаһан байна.

Удаань «Жилгражданстрой» трестын 7-дохи СМУ-гай бригадир **В. К. Рубцовто** үгэ үгтэбэ.

Трестымнай партийна организаци тоосоото үе соо түсэбөөр хараалагдаһан даабаринуудые дүүргэхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулһан байна гээд тэрэ эхилһэн байна.

Тус эмхиин ажалша коллективүүд гурбан жэлэй хугасаада 34,7 миллион түхэриг сэнтэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри бэелүүлээ. Тиигэжэ тэдэнэр 34 объектнүүдые ашаглалгада тушаагаа. Тэрэ тоодо «Бурятфермаш» заводые үргэдхэхэ талаар ехэ хүдэлмэри дүүргэдэһэн, овощ хадагалха бааза, хотые уһаар хангаха, өөһэдын үйлэдбэриин баазын объектнүүд, 30 мянган дүрбэлжэн метр гэр байра болон бусад барилганууд бодхоогдоһон байна.

Гэбэшье тоосоото элидхэл соо тон зүб тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, хотын барилгын эмхинүүд, тэдэнэй урда табигдаһан олон зорилгонуудые бодото дээрэнь дүүргээгүй. Энэ тобшолол манай СМУ-гай ажал хэрэгүүдтэ мүн лэ сэхэ хабаатай гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлбэ.

Тус эмхи Главбурятстройн өөһэдын бааза гол түлэб баридаг юм. Саашадаа тэрэ бригадынгаа хүдэлмэри тушаа дэлгэрэнгыгээр тогтобо. Коллективтэнь 32 барилгашан хүдэлдэг. Тэдэнэр арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбан жэлэй даабарие 2 жэл арбан нэгэ һара соо гүйсэд дүүргэжэ шадаа. Тус бригадын гэшүүн бүхэн барилгын хэдэн мэргэжэл шудаланхай. Тиихэдэ хэн нэгэнэй ажалай болон ниитын гурим эбдэхэ ушар һүүлэй хоер жэлэй туршада коллективтэ огто усадхагданхай. Бригадын түрүү ажалай нэгэ эшэ үндэһэн гэхэдэ, тэдэнэй эбтэй, нэгэн хүсэл эрмэлзэлтэй коллектив боложо тодорһон ушар мүн. Теэд энэншье гайхалгүй. Юуб гэхэдэ, тэдэнэрэй ехэнхидынь олон жэлэй туршада суггаа хүдэлжэ байнхай. Ажалаи үндэр үрэ дүнгүүдые түйлаха ябадалдань хамтын подрядаи гуримаар хүдэлжэ байһан ушарынь ехэ нүлөөтэй. Гэхэтэй хамта түрүү онол аргада оронхой коллективүүдэй арга боломжонууд хэр ашаглагдана гээшэб гэһэн асуудалда конференциин делегадуудай анхарал тэрэ хандуулба. Теэд ажалай эмхидхэлэй һулаһаа барилгын хүдэлмэридэ хэрэглэгдэдэг түмэр хэрэгсэлнүүдэй саг соогоо эльгээгдэдэггүй байһанһаа бүтээсэ багатай ажал хэхэ ушарнууд үзэгдэдэг гээд үгэ хэлэгшэ мэдүүлбэ. Эдэ бүгэдэ дутуу дунданууднаа уламжалжа, хамтын подряд барилгын эмхинүүдтэ нэбтэрүүлхэ хэрэг ёһын тэдыдэ бэелүүлэгдэнэ, унжагайруулагдана бшуу. Мүн Главбурстройдо объект эхинһээнь эсэс хүрэтэрынь бариһан нэгэшье бригада үгы зандаа байһаар.

Саашадаа үгэ хэлэгшэ барилгын эмхинүүдэй хүдэлмэриие һайжаруулхын тула тус эмхинүүдтэ туһалха, тэдэнэй ажал хэрэгүүдэй түлөө хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалга дээшэлүүлхэ хэрэгтэй гээд онсолоо.

Улаан-Үдын авиационно заводой директор **Ю. Н. Кравцов**:

— Заводые һэльбэн шэнэдхэхэ, техническэ талаарнь зэбсэгжүүлхэ хүдэлмэриие ажахынгаа хүсөөр бэелүүлхэдэ һайн гэжэ дүй дүршэлнай гэршэлнэ. Үйлэдбэридэ һаадгүйгөөр һэльбэн шэнэдхэлгын хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхые өөһэдөө һайн мэдэнэбди.

Ажахын өөрын хүсөөр барилга хүгжөөхэ тухай асуудалда тэрэ тогтоходоо, промышленна предприятинуудай барилгын эмхинүүдые хабсаргагдамал түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдээр, бутаргагдаһан хайр шулуугаар, асфальто-бетоноор болон барилгын бусад материалнуудаар хангаха шухала гэжэ тэрэ хэлэбэ.— Барилгын министерствын мэдэлдэ ородоггүй манай барилгын эмхинүүд барилгын техникээр, кадрнуудаар, мэргэжэлтэдээр дуталдадаг байна.

Бидэниие нютагай барилгын материалнуудаар — бутаргагдаһан шулуун, хирпиисэ, избёосхо гэхэ мэтэ зүйлнүүдээр гүйсэд ханганагүй. Нютагай барилгын материалнуудай управлени шанар муутай избёосхо гаргана. Тиихэдэ хайр шулуу бутаргаха асуудалда оройдоошье анхарал табинагүй. Хирпиисэ жэлһээ жэлдэ улам багаар үгтэнэ.

Городто ажахын хүсөөр барилга эрхилхэ хүдэлмэриие эрид һайжаруулха хэрэгтэй. Предприятинуудые һэльбэн шэнэлхэ, байрын гэрнүүдые, социально-ажаһуудалай барилгануудые хэхэ координационно совет байгуулжа, тэрэнэй бүридэлдэ промышленна болон барилгын эмхинүүдэй түлөөлэгшэдые оруулха тухай дурадхал нүхэр Кравцов оруулба.

Хүдэлмэришэдые бэлдэн һургаха талаар асуудал дээрэ тэрэ тогтобо. Эндэ гэр бүлэ—һургуули — ГПТУ — техникум — завод гэһэн харилсаае саашадань һайжаруулха гэжэ хараалнабди гэжэ тэрэ хэлээ. 1983 онноймнай үрэ дүн тиимэшье **һайн** бэшэ. Арбан нэгэдэхи ГПТУ-да манай тосхоной һургуулинуудһаа оройдоол 41 хүн ороо. Гэхэтэй хамта һургуули дүүргэһэн 36 хүн заводто хүдэлхэеэ сэхэ ерэһэн байна. Энэ манай һанаанда таарангүй. Юуб гэхэдэ, ГПТУ-гаар дамжуулжа, хүдэлмэришэдые болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэхэ хэрэгтэй. Районотой, республикын гэгээрэлэй министерствэтэй харилсаа холбоо байгуулжа шаданагүйбди. Манай һургуулинуудта һурагшадые ажалда дүршүүлхэ хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Заводойнгоо техническэ таһагуудай дэргэдэ иимэ ажал ябуулха гэжэ шиидээбди. Энэ хэрэгтэмнай гэгээрэлэй органууд туһа хүргэхэ, нүлөөлхэ байгаа.

«Теплоприбор» заводой токарьнуудай бригадир **К. И. Матвеев** предприятиингаа хүдэлмэришэдэй ажалай амжалта тухай конференциин делегадуудта хөөрэжэ үгэбэ.

Бар хүсөөр хэгдэдэг хүндэ хүшэр ажалые оньһожоруулжа, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар манай заводто ехэ юумэн хэгдэнэ. Минии хүдэлдэг цехтэ тоо бүридхэлгын программаар жолоодогдодог табан станок тодхогдоо. Эндэ орёо нарин технологитоп детальнууд түхеэрэгдэнэ. Үшөө 9 станок үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэхээр бэлдхэжэ байнхай. Заводтомнай промышленна табан робот хүдэлнэ. Мүн технологическа түрүү онол аргануд нэбтэрүүлэгдэнэ. Энээнэй ашаар металл багаар гаргашалагдажа, продукциин шанар һайжаруулагдана. Би хүдэлмэришэн хүн хадаа продукциин шанар гээшые эгээл шухала зүйл гэжэ тоолодогби. Тиимэһээ хүдэлмэришэн бүхэнэй, бригада, цех, предприяти бүхэнэй хүдэлмэриин гол үрэ дүнгүүдэй нэгэниинь продукциин шанар байха ёһотой. Манай бригадын продукци гансал түрүүшын шалгалтаар тушаагдадаг гэжэ конференциин делегадуудта баяртайгаар элидхэхэ байнаб. Хүдэлмэришэдэймнай олонхинь шанарай талаар хубиин тэмдэгтэй болонхой юм.

Гэбэшье завод дотор шиидхэгдээгүй асуудалнууд үшөөл олон. Манай предприятида ажалаа бригадна гуримаар эмхидхэжэ, яһала һайн үрэ дүн түйлагдажа байна. Мүнөө үедэ тиимэ гуримаар 717 хүн ажаллана. Энэ хадаа заводой хүдэлмэришэдэй горитойхон хубинь болоно. Бригадна гурим ехэ аша туһатай. Хэрбээ манай цех энээнһээ урда жэлнүүдтэ түсэбөө дүүргэжэ шадангүй гээгдэлдэ ородог байгаа һаа, мүнөө улам эршэмтэйгээр ажалладаг болонхой. Тиигэжэ социалис мүрысөөндэ завод дотороо түрүү һуури эээлдэг болообди.

Заводой партийна комитет хүдэлмэришэдэй гаргаһан олон һайн һайхан үүсхэлнүүдые һайшаан дэмжэжэ, тэрэниие олоной дунда нэбтэрүүлхэ талаар ойлгуулламжын болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулна. Жэшээлхэдэ, «Табан жэлые—дүрбэн жэл соо» гэһэн манай бригадын үүсхэл һайшаан дэмжэгдэһэн байгаа. Мүнөө завод дотор энэ уряаемнай 97 хүн дэмжэнхэй.

Бидэ заводойнгоо дэргэдэ техническэ мэргэжэлээ училищигүйбди. Иимэ эрхэ байдалда предприяти залуу хүдэлмэришэдые олоор һурган абаха талаар ехэ бэрхэшээлтэй тохёолдоно. Энэ ушарһаа техническэ мэргэжэлэй һуралсалай управлениие манай заводто түһа хүргэхыень гүйха байнаб.

Конференциин трибунада Улаан-Үдын ТЭЦ-эй барилгын управлениин начальник **Э. А. Лобынцев** гараба.

Тоосоото үе соо манай барилгашад барилга-хабсаралгын хүдэлмэриингөө хэмжээе жэлһээ жэлдэ үргэдхэнэ. Табан жэлэй түрүүшын гурбан жэл соо 15 миллион шахуу түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Ганса 1983 оной арбан нэгэ һара соо 4 миллион 179 мянган түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэгдээ. Городто шухала шухала барилгын объектнүүд ашаглалгада үгтөө. Энэ хадаа Улаан-Үдын ТЭЦ-эй түлишэ ашаалалгын кран, химреагентнүүдэй склад, ТЭЦ-эй үнэһэ гаргадаг түхеэрэлгэ, табан километр утатай теплотрасса, 10,9 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра болон бусад барилга болоно. Өөрынгөө хүсөөр барилга хэхэ арбан нэгэ һарын түсэб 104,1 процент дүүргэгдээ. Барилгын

Улаан-Үдын городской партийна 40-дэхи конференци

ҮЙЛЭДБЭРИИН АШАГ ҮРЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

родой ажалшадые эдеэ хоолоор, эд бараагаар хангаха талаар хэһэн хүдэлмэри тухай тогтожо хөөрэбэ.

1983 ондо городой ажалшадта 1980 оноихидо орхо-доо 16 процентээр ехэ сагаан эдеэн, 10 процентээр ехэ үндэгэн, 19 процентээр ехэ маргарин, 9 процентээр ехэ саахар, 13 процентээр ехэ овощ болон 11 процентээр ехэ трикотаж зүйлнүүд, 14 процентээр олон телевизор, 15 процентээр олон хүнгэн автомашинанууд худалдагдаһан байна. Мүнөө городой ажалшадые эдеэ хоолой ба эд бараанай зүйлнүүдээр хангаха 379 магазин болон ниитын эдеэ хоолой предприятинууд хүдэлнэ. Тэдэнэй ниитэ худалдаа наймаанай эрьесэ 451 миллион түхэриг гэхэ гү, али республикын бүхы худалдаа наймаанай 40 процент болоно. Арба нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын гурбан жэлэй хугасаа соо городой худалдаа наймаанай эмхинүүдэй розничио наймаанай хэмжээн 15,9 процентээр ургэдэһэн байна. Ниитын эдеэ хоолой организацинуудай өөһэдын бүтээһэн продукци худалдалгын хэмжээн 9,1 процентээр дээшэлээ. Гурбан жэлэй худалдаа наймаанай түсэб 100,4 процент дүүргэгдэжэ, түсэбһөө гадуур 5 миллион шахуу түхэригэй эдеэ хоол ба эд бараан худалдагдахаар хараалагдана. Гурбан жэлэй түсэб дүүргэлгэдэ горпромторг, спортторг, ВСУРП-ын ОРС, Бурводстройн СРС, городой столовонуудай трестнүүд, Улаан-Үдын плодоовощторг, горкоопторг болон ажахын тоосоото олон магазинууд нилээд амжалтатай.

Городой ажалшадые худалдаа наймаанай талаар бүри һайнаар хангахын тула худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой эмхинүүдэй материально-техническэ баазые хүгжөөхэ хэрэгтэ горитой анхарал хандуулагдана. Тиин үнгэрһэн гурбан жэл соо городто 3,5 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай 27 магазин, 1975 хүнэй эдеэлхэ һууритай ниитын эдеэ хоолой 27 предприяти, 7 мянган тонно эдеэ хоолой зүйлнүүдые хадагалха складууд баригдаһан байна.

Городой ажалшадые худалдаа наймаанай талаар хангалые улам һайжаруулха хэрэгтэ наймаашад бүхы оролдолгоёо гаргаха гэжэ нүхэр Битаев мэдүүлээ.

— Энэ жэлдэ республикын байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойе тэмдэглэхэтээ хамта Буряад орондо зөөжэ ерэһээр 50 жэлээ тэмдэглэбэб,— гэжэ ажалай ветеран, хүндэтэ түмэр замшан **С. И. Велигурский** конференциин трибуна дээрэһээ мэдүүлнэ.— 1935 ондо областной комсомолой конференциин делегат болохо хуби заятай байһан хүм. Эндэ марксист-ленинец Михей Николаевич Ербановай хэлэһэн захяа заабари бүхы наһан соомни хадуугданхай юм.

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленум дээрэ түмэр замшадай хүдэлмэри шанга шүүмжэлэлдэ ороһон байна. Тэрэнэй һүүлээр түмэр замай отделениин захиргаанай, партийна организациин абаһан хэмжээнүүдэй ашаар хэрэгээ нилээд һайжаруулжа шадаабди. Мүнөө олонхи түсэбнай амжалтатайгаар дүүргэгдэдэг болонхой. Арадай ажахын ашаа зөөхэ түсэб 103,2 процент дүүргэгдэһэн, техническэ скорость түргэдхэгдэһэн, вагонууд болон локомотивуудай ажалай бүтээсэ дээшэлһэн, поезднуудай график наринаар сахигдадаг болоһон байна. Гүрэнэй түсэб болзорһоо урид сүм дүүргэгдэхэ гэжэ түмэр замшад найдана.

Би 1927 ондо комсомолой гэшүүн болоһон хүм. 1933 ондо Одессэ городһоо комсомолой путевкоор Буряад орондо паровоз-вагон заһабарилгын завод барилсахаяа ерээд, 1934 ондо Улаан-Үдын локомотивна деподо хүдэлхээ ороо һэм. Тэрэ гэһээр табяад жэл соо эндээл хүдэлнэб. Стахановска, Кривоносовско хүдэлөөнүүдтэ хабаадалсааб. Хуушан паровозуудһаа эхилээд, элдэб янзын локомотивуудые жолоодооб. Бүхы мэргэжэл шадабарияа, сэдьхэлэйнгээ ульһые залуу халаанда, мүнөөдэрэй түмэр замшадта дамжуулан үгэхые оролдогшоб.

Оёдолой үйлэдбэриин «Туяана» нэгэдэлэй оёдолшон **Н. А. Туманова**да үгэ үгтэбэ.

Манай нэгэдэлэй коллектив үнгэрэгшэ жэлдэ түрэл республикынгаа байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө эршэтэ социалис мүрысөө эмхидхэн хүдэлжэ гараа гэжэ нүхэр Н. А. Туманова конференциин делегадуудта мэдээсэбэ. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын гурбан жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн үндэр социалис уялга нэгэдэлэй 470 хүдэлмэришэд абаһан байна. Тэдэнэй 311-ниинь энэ уялгаяа Агуу Октябриин һайндэр болотор бэелүүлээ һэн. Мүнөө нэгэдэлэймнай 113 хүдэлмэрилэгшэд 1985 оной түсэбөөр хүдэлжэ байнхай. Тэдэнэй тоодо ажалай түрүүшүүл Людмила Николаевна Кромченко, Татьяна Ивановна Печерсней, Валентина Евгеньевна Грачева, Розалия Николаевна Жаркой гэгшэдые нэрлэлтэй. Тэдэнэй болон ажалай бусад түрүүшүүлэй, мүн бүхы коллективэй оролдолгоор нэгэдэлэймнай товарна продукци гаргалгын арба нэгэ һарын түсэб 102,5 процент, продукци худалдалгын түсэб 102,4 процент дүүргэгдэжэ, түсэбһөө гадуур 516 мянган түхэригэй продукци худалдагдаһан байна. Гүрэнэй Шанарай тэмдэгтэй продукци 2 миллион 118 мянган түхэригтэ гаргагдаа гэхэ гү, али энэ түсэб 104,4 процент дүүргэгдэлэн байна. Дүрбэн жэл арбан һара соо үйлэдбэриин хэмжээнэй ургалта 105 процентдэ хүрөө. Ажалай бүтээсэшье түсэбтэ даабариһаа 2,4 процентээр үлүүлэн дүүргэгдэв.

Би нэгэдэлэйнгээ гол цехүүдэй нэгэн болохо 1-дэхи цехтэ хүдэлнэб. Манай цехэй ажалай бүтээсэһээ нэгэдэлэймнай түсэбэй дүүргэлтэ нилээд дулдыдадаг гээшэ. Тиимэһээ бидэ ехэ оролдожо хүдэлдэгбди. Энэ жэлдэ манай цех нэгэнтэ бэшэ социалис мүрысөөнэй түрүү һуурида гараһан байна. Эндэ манай партийна бүлэгэй, профсоюзай болон комсомолой организациин эмхидхэлэй хүдэлмэриин аша үрэ харагдаһан байха.

Гэхэтэй хамта, дутуу дундануудшье манай ажалда бии ааб даа. Ажалай нарин журам сахиха талаар үшөөл дутагдалнуудтайбди. Бүтээн гаргагдадаг продукциин шанарые шалгаха хэрэгтэ дутагдалнууд үшөөл бии. Эдэ бүгэдые усадхажа, эрхим амжалтатайгаар түсэбтэ арбан нэгэдэхи табан жэлээ түгэсхэхын түлөө манай ажалша коллектив оролдоно гээшэ.

Тэрэнэй һүүлээр трибунада гараһан Улаан-Үдын гэр барилгын комбинадай начальник **В. А. Жигимонт** иигэжэ хэлэбэ:

— Манай гэр байра барилгын комбинадай хүдэлмэришэд тоосоото хугасаа соо горитой амжалта туйлаа гэжэ 40-дэхи партийна конференцидэ мэдээсэхэ байнаб. Генеральна подрядаар болон өөрынгөө хүсөөр хэгдэдэг барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин хэмжээн үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ 1,6 дахин дээшэлээ. Ажалай бүтээсэ 48 процентээр ургаһан байна. Һара соо 80 квартира ашаглалгада тушаахабди гэжэ үгэһэн үгэеэ гүйсэд дүүргэжэ, жэлэй дүүрэтэр түсэбөөр хараалагдаһан 960 квартирын орондо мянга гаран квартира ашаглалгада үгэхээ байнабди. Манай городто баригдаха 135-дахи сериин гэрнүүдэй технологи гүйсэд ашаглагдажа, мүнөө эдэ гэрнүүд баригдадаг болонхой.

Үйлэдбэриин бүхы асуудалнуудые манай партийна организаци үдэр бүриингөө анхаралда абанхай. Манай партийна организаци 1980 онһоо 1983 он болотор нилээд хүгжэн бэхижээ. Энэ хугасаа соо организацимнай 23 хүнөөр олошорһон байна. 1980 ондо комбинадтамнай партийна 5 эхин организаци, зургаан партийна бүлэг байһан юм. Тоосоото үе соо нилээд хубилалта болоо. Тиигэжэ ажахын болон ниитэ-политическэ хүдэлмэриин асуудалнуудые шиидхэхэ талаар нилээд хүсэтэй болоһон байна.

Профсоюзна организацимнайшье эдэбхитэй һайнаар хүдэлдэг. Профсоюзай эдэбхитэд мүнөө 176 хүн тоологдоно. Ажалшадай ажалай, ажаһуудалай эрхэ байдалые һайжаруулха талаар профсоюзай эдэбхитэд ехэ хүдэлмэри ябуулдаг гээшэ. Мүн хүдэлмэришэдтэ, залуу мэргэжэлтэдтэ, ажалай ветерануудта гэр байра хубаарилан үгэхэ талаар нарин журам сахигдадаг болонхой. Тэрэнэй ашаар комбинадай захиргаанда партийна болон профсоюзай комитедтэ гомдол орохоёо болинхой.

Комбинадай захиргаанай, партийна, профсоюзай болон комсомолой организацинуудай оролдолгоор коллектив доторнай ажалай журам сахиха талаар нилээд ехэ туйлалта бии. Гэбэшье, дутуу дунданууд үшөөл олон. Ажалаи сагые һамшааха, журам эбдэхэ ушар үзэгдэнэ, оньһон түхеэрэлгэнүүдые ямаршье шалтагаангүйгөөр зогсоохо ябадал бии. Эдэ бүгэдэһөө шалтагаалан бидэ энэ жэлдэ барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин түсэбые 2 миллион түхэригөөр дутааха болонобди. Энээнэй гол шалтагааниинь гэбэл, хүдэлмэришэд дуталдана.

1983 он дүүрэжэ байна. 1984 оной түсэб табигдана. Энэ түсэб табилгада хэр зэргэ бодомжотойгоор ханданабибди, хэр зэргэ наринаар арга боломжонуудаа тооложо үзэнэбибди, тэрээнһээл ерэхэ жэлэймнай ажал дулдыдаха бшуу. Олонхи ушарта барилгын захил хэгшэд яаралтай түргөөр бүхы документнүүдые бэлдэхэдээ, тэрэнэй шанарые гүйсэд анхардаггүй байна. Жэшээлэн хэлэбэл, үнгэрэгшэ жэлдэ манай бариһан 30 гэрэй арбан нэгэнэйнь проектно-сметнэ документациин гүйсэд һайнаар бэлдэгдээгүй байһанһаа боложо барилга унжагайруулагдаһан байна. Ерэхэ жэлдэшье барилга хэхээр дурадхагдаһан 28 объектын 18-ниинь барилгынгаа талмайе олоогүй, гурбаниинь проектнэ документацигүй, дүрбэниинь манай комбинадта гаргагдадаггүй хэрэгсэлнүүдые хараалһан — тиимэ бодомжогүй түсэбтэй байха юм.

Гэбэшье барилгын шанарые һайжаруулха, барилгын хүдэлмэриие түргэдхэхэ талаар манай коллектив бүхы оролдолго гаргаха байна гээшэ.

Улаан-Үдын шэлэй заводой хүдэлмэришэн **А. Ф. Фабричев** иигэжэ хэлэбэ:

— КПСС-эй XXVI съездын, партиин Центральна Комитедэй һаяын пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, манай заводой коллектив арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын гурбан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байнхай. Түсэбһөө гадуур 1 миллион 200 мянга гаран түхэригэй продукци худалдагдаа. Нилээд хүшэр хүндэ эрхэ байдалда хүдэлөөшье һаа, манай заводой коллектив партийна организациингаа хүтэлбэри доро эдэбхи үүсхэлтэйгээр, үйлэдбэриингөө бүхы арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэн хүдэлжэ, һалбариингаа предприятинууд сооһоо түрүүлэн, хоёрдохи, гурбадахи пеэшэнгүүдэй хүдэлмэриин болзорые гурбан жэлээ табан жэл хүрэтэр усадхаһан байна. Тиигэжэ 1000 тонно үнэтэ материал, заһабарилгада гаргашалагдаха 1 миллион гаран түхэриг мүнгэ зөөри алмаһан, 400 мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл ба 2,5 миллион шэл амһарта гаргаһан байнабди. Энэ амжалта түйлаха хэрэгтэ бригадна гурим нэбтэрүүлгэ нилээд нүлөөлөө гээшэ. 1980 ондо бүхы хүдэлмэришэдэймнай 34 процент бригадануудта нэгэдхэгдэһэн байгаа. Харин мүнөө энэ тоо 97 процентдэ хүргэгдэнхэй. Тэдэнэй хахадынь салин хүлһөө ажалда хабаадалгын коэффициентээр тоолон хубаадаг юм.

Заводто үйлэдбэриин гол процессүүдые оньһожоруулха, гараар хэгдэдэг хүндэ ажалые хүнгэрүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулагдана. 1981 ондо шэл отолхо, зөөхэ хүдэлмэри гүйсэд оньһожоруулагдаа һэн, 17 линиин 9-дэ шэл отолхо оньһожоруулагдамал стол тодхогдонхой. Мүнөө бүхы хүдэлмэриин 75 процентнь гүйсэд оньһожоруулагданхай байна.

Материальна нөөсэ алмаха талаар яһала амжалта туйлагданхай. Байгша оной арба нэгэ һара соо 400 мянга гаран түхэригэй гол шухала материалнууд алмагдаа.

Коллектив доторой үзэл сурталай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэ заводой коммунистнууд онсо анхаралаа хандуулдаг юм. Тиигэжэ ажалай журам эбдэхэ, хүдэлмэриин саг һамшааха ушар үсөөрөө. Гэбэшье дутагдалнууд үшөөл олон. Заводто ерэһэн залуу хүдэлмэришэд ажалай ба үйлэдбэриин журамда абаһаар дадажа ядалсана. Энэ талаар залуушуулые хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ ехэ анхарал табиха байгаа гээд һанагдана.

1985 ондо манай завод табин жэлэйнгээ ойе тэмдэглэхэ юм. Энэ ойгоо нэрэтэй солонтойгоор, үндэр туйлалтануудтайгаар угтахые эрмэлзэн, бидэ 1984 ондо үндэр социалис уялгануудые абанабди. Тиихэдээ түсэбтэ даабарияа 1 миллион дүрбэлжэн метрээр үлүүлэн, 16 миллион дүрбэлжэн метр сонхын шэл гаргахаар хараалаанхайбди.

Заводой коммунистнууд—түрүү хүдэлмэришэд табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхые оролдон, элдэб үүсхэлнүүдые гаргадаг юм. Тиигэжэ, жэшээнь, городской Совейдэй депутат, залуу коммунист Дарицу Цыренжапова табан жэл соо 1 миллион дүрбэлжэн метр шэл отолхо гэһэн үндэр уялга абанхай. Тэрэнэй үүсхэлые хори гаран нүхэдынь халуунаар дэмжэнэ. Мүн бусадшье иимэ үүсхэлнүүд олон гарана.

Мүнөө заводнай һэльбэн шэнэлэгдэхээр болонхой. Энэ талаар КПСС-эй обком, горком, мүн республикын засагай зургаанууд зохисотой хэмжээ хараалха бэзэ гэжэ найдагдана. Мүн гэр байра барилгыешье үргэдхэхэ байгаа.

Удаань үгэ абаһан Буряадай гүрэнэй багшанарай институдай ректор **И. А. Батудаев** залуу үетэниие хүмүүжүүлгын гол асуудалнууд дээрэ, энэ талаар Сибириин эгээл томо дээдэ һургуулинуудай нэгэн болохо институтда хэгдэдэг хүдэлмэри тухай тодорхойгоор тогтожо хөөрэбэ.

— Ажал хэрэгтээ үнэн зүрхэнһөө харюусалгатайгаар хандадаг байхаар совет хүн бүхэниие хүмүүжүүлхэ, юрын хүдэлмэришэнһөө министр хүрэтэр ажалай журам бэхижүүлхэ гээшэ мүнөө угаа шухала гээд КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленум дээрэ тэмдэглэгдээ,— гэжэ мяха-консервын заводой комсомол-залуушуулай бригадые хүтэлбэрилэгшэ **Л. П. Арбугаева** үгынгөө эхиндэ мэдүүлээд, иигэжэ үргэлжэлүүлбэ.— Тус хүдэлмэри бэелүүлхэ ябадалда ажалша коллективүүд ехэ үүргэ дүүргэхэ болоно.

Саашадань тэрэ ажал хэрэгүүд тухайгаа онсо тогтобо. Мяха-консервын заводто хүдэлэгшэд гурбан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй һайндэр — октябриин 13 болотор гүйсэд бэелүүлһэн алдартай. Харин табан жэлэй гол жэлэй даабариие декабриин 12-то түгэс дүүргэһэн юм. 1983 ондо түсэбһөө гадуур 1 миллион 270 мянган условно консервын банка үйлэдбэрилхээр зориглоод, ажаллажа байһан тухайгаа үгэ хэлэгшэ дуулгаба. Эндэ ажалша олон коллективүүд табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй тоосоогоор хүдэлнэ. Тэдэнэй тоодо нүхэр Арбугаевагай хүтэлбэрилһэн бригада бии.

Предприятиин, партийна организациин хүтэлбэриин ехэ хүдэлмэри бэелүүлһэнэй ашаар иимэ амжалта туйлагдаа гэжэ түрүү бригадир мэдүүлбэ.

Тоосоото үе соо партийна эхин организацинь коммунистнуудай түрүү үүргые дээшэлүүлхэ асуудалда анхаралаа ехээр хандуулаа. Эдэ жэлнүүдэй туршада ажалай хэдэн түрүүшүүл партида абтаа. Мүнөө парторганизациинь бүридэлдэ 40 коммунист, КПСС-эй гэшүүндэ 1 кандидат бии. Эндэ партийна хэдэн бүлэгүүд эмхидхэгдэнхэй юм. Тэдэнэй хоёрыень хэдэн жэл удаа даруулан һунгагдаһан В. И. Шевцова, Т. Д. Матвеева гэгшэд хүтэлбэрилдэг. Тус коммунистнуудай ударидаһан бүлэгэй гэшүүд бригадын ажал хэрэгүүдтэ шадамараар нүлөөлдэг байна. Нэн түрүүн ажалай журам бэхижүүлхэ шухала ябадалда тэдэнэр анхаралаа ехээр хандуулдаг юм. Энэншье ушартай. Юуб гэхэдэ, социалис зөөри бүрин бүтэн байлгахын, ажалай ба ниитын журам, гурим сахихын түлөө коллективэй моральна, материальна харюусалга дээшэлүүлгэдэ зорюулагдаһан калининхидай үүсхэл заводтонь үргэнөөр дэмжэгдэнхэй. Эндэ продукци хулууха ябадалтай эрид шууд тэмсэл ябуулагдана. Тиигэжэ нүхэдэй сүүдэй хүдэлмэри эдэбхижүүлэгдэнэ. Бригадануудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолон гаргахадаа, калининхидай үүсхэл дэмжэһэн ушарынь заатагүй эндэ хараада абтадаг болонхой. Заводой 10 бригада тус үүсхэл дэмжэһэн юм. Мүнөө тэрэниие саашадань дэлгэрүүлгэдэ предприятида горитой анхарал хандуулагдана.

Залуушуулые мэргэжүүлхэ, һургаха хэрэг коллективэй гэшүүдые бүридүүлхэ ябадалда ехэ нүлөө үзүүлдэг. Энэ хэрэгэй заводтонь ямараар эмхидхэгдэжэ ябуулагдадаг тухай үгэ хэлэгшэ хөөрэһэн байна. Жэшээлхэдэ, залуу хүдэлмэришэн бүхэнэй хүмүүжүүлгэ дүршэлтэй, коллектив дотороо хүндэтэй хүндэ найдагдадаг юм. Л. П. Арбугаевай хүтэлбэрилдэг бригадада комбинадта бүхы наһан соогоо хүдэлжэ байһан Валентина Карповна Намеренко, Евгения Михайловна Кокорина гэгшэд ажалладаг. Эгээл эдэнэрнай залуушуулые ажалда дүршүүлдэг, ажабайдалда зүбшэл заабари үгэдэг хүнүүднай гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ.

Конференциин делегат, түрүү бригадир үйлэдбэриингөө шухала хэдэн асуудалнууд дээрэ тогтоо. Мяханай комбинадта эльгээгдэхэ адууһа мал болон шубуудые саг соонь асарха хэрэг үшөөл бирагүйгөөр эмхидхэгдэнхэй байһаар. Иимэ ябадалай хойшолһон тухай хэлэһэнэй үлүү. Тэрэшэлэн заводой хүдэлмэришэдэй ажаһуудалай эрилтэ хэрэглэмжэ хангалгын зарим талануудта тэрэ анхаралаа хандуулба.

Трикотаж гадар хубсаһанай фабрикын профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ **Ф. А. Дубанова**да үгэ үгтэһэн байна. Манай фабрикын хүдэлмэридэ дутагдалнууд олон гээд тэрэ мэдүүлээ. Үйлэдбэриин доторой нөөсэ арга боломжонууд гүйсэд хэрэглэгдэнэгүй, ажалай эмхидхэлгэдэ дутуу дунданууд бии байһаар, кадрнуудые бэлдэхэ хэрэгтэмнай мүн лэ горитой дутагдалнууд бии гэжэ делегат хэлэбэ. Эдэ бүгэдэн тушаа тоосоото элидхэл соо хэлэгдэһэн байна.

Мүнөө тус фабрикада үйлэдбэриие шэнэ оньһон техникээр зэбсэгжүүлхэ хүдэлмэри ябуулагдана. Мүн хүдэлмэришэдэй һуудал байдалай хэрэглэмжые хангалгын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ эндэ горитой анхарал хандуулагдана. Тус предприятида ажалай журам бэхижүүлхэ талаар зарим тэды хүдэлмэри бэелүүлэгдэжэ байнхай. Тиихэдэ кадрнуудаар дуталдажа байһан тула бидэнэр фабрикадаа һуралсалай комбинат эмхидхээбди гээд үгэ хэлэгшэ дуулгаба. Тэндэнь жэлэй туршада 170 хүн шэнээр һургагдадаг, 320 хүдэлмэришэн мэргэжэлээ дээшэлүүлдэг юм. Гэбэшье тус комбинадта кадрнуудые бэлдэхэ хүдэлмэридэнь дутагдалнууд үшөөл олон. Тиимэһээ һаяшаг фабрикын партийна, профсоюзай комитедүүд гол мэргэжэлтэй хүдэлмэришэдэй бэлдэхэлые һайжаруулха нэмэлтэ хэмжээнүүдые хараалаа, тодорхойлоо.

Мүнөө манай фабрикада хүдэлэгшэдэй 85 процентнь «Хажуудаа нэгэшье гээгдэгшэгүйгөөр» гэһэн уряатай мүрысөөндэ оролсонхой гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэхэ зуураа, предприятиин бүхы хүдэлмэшэдэй хахад шахуу хубинь бригадна гуримаар хүдэлнэ гээд онсолбо.

Тус предприятида үйлэдбэриин эгээл харюусалгатай газарнуудта коммунистнуудые тааруулан табиха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдана. Жэшээлхэдэ, мүнөө гол цехүүд болон таһагуудай начальнигуудаар КПСС-эй гэшүүд томилогдонхой.

Саашадаа үгэ хэлэгшэ фабрикада хүдэлэгшэдэй ажаһуудалай эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хангалгын зарим асуудалнуудта тогтоһон байна.

Городской комсомолой организациин ажал хэрэгүүд, комсомолшууд болон залуушуулай үйлэдбэриин болон ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаһан тушаа ВЛКСМ-эй горкомой нэгэдэхи секретарь **В. В. Конечных** тогтобо.

Олон комсомолшууд арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбан жэлэй даабаринуудые болзорһоонь холо урид дүүргээд, 1984 оной түсэбөөр ажаллажа байнхай. Комсомол-залуушуулай, олон коллективүүд шалгарна. Гэхэ зуура, үгэ хэлэгшэ городской комсомолой организациин хүдэлмэридэ байһан дутуу дундануудай тухай тогтоо.

Тэрэшэлэн элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ арадай депутадуудай городской Совейдэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **В. П. Убеев**, 35-дахи дунда һургуулиин директор **М. Л. Шункова**, сэрэгэй алба хаагша **М. А. Ковалевский** гэгшэд хабаадалсаа.

Городской 40-дэхи партийна конференци дээрэ КПСС-эй обкомой хоёрдохи секретарь **В. Г. Бирюков** дэлгэрэнгы үгэ хэлэһэн байна.

ТАСС — АПН
ХИЛЫН СААНАҺАА

...СОЮЗАЙ ...АЛЫЕ ...ЭНЭ

тээн гаргалгые зогсоохо, ядерна буу зэбсэгүүдые таралан тодхохогүй гэһэн уряа ядерна буу зэбсэгтэй бүхы оронуудта хандаһан тогтоол дотор бии. Ядерна һомо болон бүхы түхэлэй хэрэгсэлнүүдые туршалгые болюулхые энэ документ уряална.

США болон НАТО-гай талаар тэдэнэй союзнигууд тогтоолые буруушаажа, үгэ хэлэһэн байгаа. Ядерна буу зэбсэгүүдые үрдилдэн бүтээхэ, тэдэнэй шанарые һайжаруулха гэһэн түсэбүүдээ бэелүүлхэдэнь, энэ тогтоол бэрхэшээл түбэгүүдые тэдээндэ ушаруулха болоно.

ШУХАЛА ҮҮРГЭТЭЙ

НЬЮ-ЙОРК. Эб найрамдалай ба арадуудай хоорондохи үгээ ойлголсолгын суртал һургаалнуудые дэлгэрүүлхэ, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгада эсэргүү тэмсэлдэ олонинтэдэ мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлнүүд шухала үүргэ дүүргэхэ уялгатай. Хүгжэжэ байгаа оронуудай дурадхаһан, ООН-ой Генеральна Ассамблейн 38-дахи сесси дээрэ диилэнхи олонхиин дуугаар, һайшаагдан абтаһан мэдээсэлнүүдэй асуудалнуудаар баталагдан абтаһан тогтоол иимэ удхатай байна.

Империализмын хашалта харшалалтада эсэргүү, мэдээсэлэй ба коммуникациин талаар уласхоорондын үнэн зүб шэнэ гуримые тогтоохын түлөө бээе дааһан байдалтай залуу гүрэнүүдэй гаргаһан хүсэлэл оролдолгонууд бүрин хүсэдөөр дэмжэгдэнэ. Коммуникациие хүгжөөлгын уласхоорондын программын правительствануудай хоорондын соведэй 1983 оной сентябрь һарада Ташкентдэ болоһон дүрбэдэхи сессиин шиидхэбэринүүдые тогтоол дотор һайшааба. Холбоото Штадууд, мүн Англи болон Израиль тогтоолые буруушаажа дуугаа үгэһэн байгаа.

Э. ХОНЕККЕРОЙ МЭДҮҮЛГЭ

БЕРЛИН. Американ ядерна шэнэ ракетэнүүдые Баруун Европодо тараан тодхолго Европо түбиин амгалан тайбан байдалда, бүхы арадуудай аюулгүй байдалда уршаг тойбо татана гэжэ СЕНГ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Э. Хонеккер эндэ ерээд байһан Испаниин парламентаринарай делегациие толгойлогшо — Испаниин кортесүүдэй сенадай түрүүлэгшэ Фредерико Хосе де Карвахаль Перестэй уулзахадаа мэдүүлбэ.

Арадуудай хуби заяанай түлөө харюусалгатай, үгээ ойлголсохые хүсэһэн бүхы хүнүүдэй хүсэлэл оролдолгонууд термоядерна дайе зайсуулан сараха, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулха талаар шэглүүлэгдэхэ ёһотой гэжэ тэрэ хэлээ. Амгалан байдал хангаха, уласхоорондын байдалые гуримшуулан һайжаруулха гээшэ түбхын түрүүшын зорилго болоно.

СЕПЗБ-гэй ГОЛ ЗОРИЛГО

БАРУУН-БЕРЛИН. Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ американ ядерна шэнэ ракетэнүүдэй ФРГ-дэ, Италида ба Англида тараан тодхогдожо эхилхэдэ харюу болгон Советскэ Союзай ба бусад социалис оронуудай абажа байһан хэмжээнүүд социализмын аюулгүй байдалай ба эб найрамдал хамгаалгын эрилтэнүүдээр баадхагдаа юм. Холбоото Штадууд ба НАТО эзэрхэг түримхэй ябуулгануудаараа ядерна дайнай аюулые улам ехэ болгоно гээд Баруун Берлинэй Социалис Ниитэ нэгэн партиин (СЕПЗБ) Түрүүлэгшэ Хорст Шмитт мэдүүлбэ.

Европодо амгалан тайбан байдал хангаха хэрэгтэ хубитаяа оруулхые оролдон, түрүүшын сохилто хэхэ американ ракетно-ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые Баруун Европын оронуудта тодхолгые болюулхын түлөө тэмсэлээ манай парти эдэбхижүүлнэ, гэжэ СЕПЗБ-гэй правлениин эндэ болоһон пленум дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэрэ онсолон зааба.

Эб найрамдал сахин хамгаалхын ба бэхижүүлхын түлөө тэмсэл хадаа партиин гол зорилго мүн. Энэ тэмсэл империализмда эсэргүү шэнжэтэй, Рейганэй засаг захиргаанай соносхоһон коммунизмда ба социализмда харша «крестово добтолгые» элишэлхэ зорилготой юм гэжэ Х. Шмитт тэмдэглээ.

ЯПОН-ХИТАДАЙ ХЭЛСЭЭН

ТОКИО. Киодо Цусин агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, ядерна элшэ хүсэнэй талаар харилсаа холбоо тогтоохо тухай хэлсээ баталха талаар Японой-Хитадай правительствануудай хоорондын зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүд һаяар Пекиндэ эхилхэ юм. Тусхай үндэһэ баримтануудай ёһоор, тусхайлбал, Хитадай провинцинуудай нэгэндэ байгаалиин ураанай ашагта малтамалые хамтаараа олзоборилон абаха тухай Японой тала КНР-эй Ядерна промышленностиин министерствын түлөөлэгшэдтэй үгэеэ ойлголсобо. Ураанай рудае хэрэглэхэ тушаа Хитадай тала ямар нэгэн хизаарлалга хэбэгүй. Тиигэжэ энэ талаар Японтой тогтоогдоһон харилсаа холбооной үндэһөөр ураан Хитадһаа эльгээгдэхэ байна.

...А МАРКС МҮНӨӨДЭР» ГЭҺЭН КОНФЕРЕНЦИ

туулан энэ конференци үнгэргэгдэһэн байна.

Элитэ ехэ эрдэмтэд — философууд, социологууд, түүхэшэд, дэлхэйн 20 гаран оронһоо марксизмын теориин талаар мэргэжэлтэд тэрээндэ хабаадалсаба. Марксизмын бии бололго ба дэлхэйн эрдэм ухаанда тэрэнэй эзэлдэг һуури, Марксын экономическа һургаал, марксизм — дэлхэйн соёл болбосоролой нэгэ хубинь, марксис һургаал ба хүгжэжэ байгаа оронууд гэһэн темэнүүдээр элидхэлнүүд уншагдаһан байна.

Тус конференци хадаа марксис теори шудалдаг эрдэмтэдэй ехэ хуралдаан боложо тодороо гээд совет делегациие толгойлогшо КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Марксизм-ленинизмын институдай директор, профессор М. П. Мчедлов ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө тэмдэглээ.

Конференциин түгэсхэлдэ Карл Марксын дурасхаалда зорюулагдаһан баярай суглаан болоо. Азиин оронуудаар аяншалжа ябаһан ЮНЕСКО-гэй Генеральна директор А.-М. Боугай үмэнэһөө Генеральна директорэй орлогшо Анри Лопез заседани дээрэ үгэ хэлээ. Марксис һургаал бүхы арадуудай ажабайдалда ба соёл болбосоролдо батаар оронхой гээл тэрэ заагаа. Тэрэ мүнөөдэршье агуусхэ удха шанараа алдаагүй зандаа.

ШАГНАЛЬАА АРСАБА

ЛОНДОН. Премьер-министрэй канцелярида хүлеэгдээгүй ушар болобо. Уран зохёолой талаар ехэ амжалта туйлаһанайнь түлөө Англиин правительствые толгойлогшо М. Тэтчерэй тэрээндэ олгохые хүсэһэн үндэр дээдын шагналые — «Британска империин» ордениие абахаяа Шотландиин элитэ мэдээжэ поэт Х. Хендерсон арсаба. Консерваторнуудай дай журоодэһэн хараа шэглэлые буруушаалгын тэмдэг болгожо, иимэ шиидхэбэри абабаб гэжэ поэт премьер-министрэй канцелярида эльгээһэн бэшэг соогоо тэмдэглэнэ.

«США-гай уймар тэнэгдай журоодэһэн президенттэй хамта тэрэнэй өөһэдыгөө аюул бэрхэшээлдэ оруулһан сэрэгэй политикынь дэлхэйн хүн түрэлтэнэй ажабайдалда ехэ аюул тохёолдуулһан дээрэһээ энэ шагналые абаха аргагүй байнаб гээд премьер-министртэ мэдээсэхые гүйнаб»,— гэжэ бэшэг дотор хэлэгдэнэ.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай ветеран Х. Хендерсон элитэ ехэ уран зохёолшо, арадай зохёохы ажал ябуулгые шэнжэлхэ талаар мэдээжэ мэргэжэлтэ байхаһаа гадна, ядерна буу зэбсэгүүдые хуряахын түлөө хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадагша болоно. Тэрэ хадаа милитарис хараа шэглэлһээ, хёмороо зүришэлдөөнһөө, американ ракетно-ядерна шэнэ буу зэбсэгүүдые Британиин газар дайда дээрэ тараан тодхолгоһоо арсаха эрилтэтэй бэшэгые правительствада эльгээһэн Шотландиин уран зохёолшодой нэгэниинь болоно. 191 хүн энэ документдэ гараа табиһан байгаа.

Шотландиин поэдэй буруушаалгын удхые доошолуулха һэдэлгэтэйгээр «энэ шагнал абаха гү, али тэрээнһээ арсаха гээшэ Х. Хендерсонэй өөрынь хэрэг ааб даа» гэжэ канцеляриин хүдэлмэрилэгшэ корреспондентнүүдтэ хэлэбэ.

Англиин олонинтэ тэрэнэй буруушаалгые халуунаар дэмжэһэн байна. «Таймс» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, эрэлхэг зоригтой шиидхэбэринь дэмжэһэн олон зуугаад бэшэгүүдые, телеграмануудые Х. Хендерсон абаа.

Уласхоорондын шэнжэлэл

СССР-эй ХАРАА ШУГАМ — ЭБ НАЙРАМДАЛ

Түрүүшын сохилтодо хэрэглэгдэхээр американ ракетэнүүдые Баруун Европодо тараан тодхолгын эхилhэнтэй дашарамдуулан, Ю. В. Андроповой хэhэн Мэдүүлгэ, уласхоорондын байдалай айхабтар онсо шухала баримта болоод байhаниинь үдэр ерэхэ бүри элирэн харагдажа байна. Советскэ Союзай абажа байhан хэмжээ ябуулганууд хадаа дайнай аюулые зайсуулгада, мүнөө үе сагай ба ерээдүйн хүн зондо эб найрамдал аршалан хамгаалгада зорюулагдаhан шууд сэхэ хараа шугамые үргэлжэлүүлгэ болоно.

Ю. В. Андроповой Мэдүүлгэ Холбоото Штадуудта туйлай ехээр анхарагдажа байна. Американ ядерна түсэбүүдые бодото дээрэнь бэелүүлгын бүхы хойшолонгууд тушаа үшөө дахин бодожо үзэхэ уряатайгаар США-гай ба Баруун Европын гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэ Мэдүүлгэ дотор хэгдэhэн хандалгые ушар байдал зүбөөр ойлгодог америкэнецууд hайшаажа байна. Вашингтоной хэжэ байhан ябуулгануудта харюу болгон, Совет хүтэлбэриин абаhан хэмжээнүүдые США-гай политическэ ба ниитын олон ажал ябуулагшад зүбөөр ойлгожо байhанаа мэдүүлнэ.

Женевэдэхи совет-американ хөөрэлдөөнэй таhалдуулагдаhанай түлөө США-гай правительство сүм харюусаха болоно, юуб гэхэдэ, Рейганэй захиргаан тэрэ хөөрэлдөөнэй анха эхилхэhээнь хойшо харюусалгагүйгөөр хандажа, тэрэнэй амжалтатайгаар түгэсэлгэдэ ямаршье оролдолго гаргаагүй гэжэ оло миллион америкэнецууд hайн мэдэнэ гээд ядерна туршалгануудые хорихын түлөө национальна хүдэлөөнэй координатор Н. Соломон гэгшэ зааhан байха юм. Президентын кандидадта табигдахаар ябуулга хэжэ байhан сенатор Э. Холлингс гэгшэ Европодохи ядерна зэбсэгүүд тухай асуудалаар США-гай хараа бодолые «үндэhөөрнь хаража үзэхые» Рейганэй захиргаание уряалба. Тиигэхэ зуураа, Америкын правительствын бэелүүлжэ байhан хараа бодол США-гай удаан болзорой аша туhын хэрэгүүдтэ огто харюусанагүй, харин ядерна дайнай аюулые улам ехээр үргэдхэнэ гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ.

Атлантикаhаа Номгон океанай эрье хүрэтэр американ городуудта, сэрэгэй баазанууд болон заводуудта манифестацинууд ба митингнүүд, семинарнууд, конференцинүүд, болоно. Тэдээндэ хабаадагшад ушар байдалые зүбөөр ойлгогшодой уряае мэдэржэ, орой болоогүй байhандань ядерна дайнда бэлдэлгээ зогсоохыень уряална.

Ушар иимэhээ Сагаан байшан уласхоорондын байдалые шахардуу шанга болгоhоной ба Женевэдэхи хөөрэлдөөе таhалдуулhанайнгаа түлөө харюусалгаhаа зайсаха найдабаритайгаар элдэб мэхэ гохо гаргаха баатай болонхой. Нэгэ талаhаа, американ хүтэлбэрилэгшэд олоной дунда идхалга хэхэ зорилгоор гэнтэ хөөрэлдөөгөө үргэлжэлүүлгэдэ «аргагүй хүсэл эрмэлзэлтэй» байhан ябадал харуулжа оробо. Нүгөөдэ талаhаа, шэнэ ракетэнүүдые тараач тодхохо график хэлбэришэгүйгөөр сахигдахэ гэжэ Вашингтондо онсолон тэмдэглэгдэнэ. Энэнь хадаа, хэнэйшье мэдэhээр, сэрэгэй хүсэнүүдэй тэнсүүрие США-гай аша туhада хубилгаха ябадалда зорюулагданхай.

Гэхэтэй хамта энэ асуудалаар СССР-эй хараа бодол сүм ойлгосотой гээшэ. Ю. В. Андроповой Мэдүүлгэ дотор заагдаhанай ёhоор, «США ба НАТО-гай бусад оронуудай хэрбээ дунда зэргын зайда буудагдаха американ ракетэнүүдэй Европодо тараан тодхогдожо эхилхэhээнь урда тээхи байдалда тэхэрихээр бэлэн байhанаа харуулаа гээшэ hаань, Советскэ Союз баhал тиимэ юумэ хэхээр бэлэн». Имагтал тиимэ зам Вашингтоноор таhалдуулагдаhан хөөрэлдөөе үргэлжэлүүлхэ арга боломжо олгоно гэжэ ушар байдал зүбөөр ойлгодог америкэнецууд мэдэрнэ.

США НЭРЭ ТҮРЭЕЭ ГУТААНА

«Уласхоорондыч хархис ябуулганuудтай тэмсэлэй» талаар Вашингтондо шууяа ехэтэй кампани «Хулуушание бари!» гэжэ хашхардаг дээрмэшэнэй ёhо заншалаар хэгдэнэ. Энэ хадаа гэмтэ ябуулга хэгшыч хоргодон талииха зуурандаа бэеэ аршалхыч тулада хэдэг таагүй ааша мүн. ООН-ой Генеральна Ассамблейн 38-дахи сесси дээрэ олонхи оронуудаар США-гай политика эгээл иимэээр сэгнэгдэнэ.

Гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудта дээрмэдэлгын онол аргануудые усадхаха талаар хэмжээнүүдые хаража үзэhэн ООН-ой Генеральна Ассамблейн зургаадахи комитедтэ (эрхэнүүдэй асуудалнуудаар) США эрид шангаар шүүмжэлэгдэhэн байна. Делегадуудай диилэнхи олнохидойнь дуугаар национально-сүлөөрүүлгын хүдэлөөнүүдтэ эсэргүү Рейганэй «крестово поход» гэдэгые буруушааhан резолюци баталан абтаа. Сагаан байшан национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдтэ хархис ябуулгын нэрэ зүүлгэхэ hэдэлгэ ходо гаргажа байдаг. Колониальна ба хахад колониальна дарлалта доро байдаг арадуудай өөhэдынгөө эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлдэ бүхы хэрэгсэлнүүдые, тэрэ тоодо зэбсэгтэ тэмсэл хэрэглэжэ байhаниинь хуулита гэжэ тэрэ комитет элирхэйлбэ. Тиигэхэтэеэ хамта комитет уласхоорондын харилсаануудта хархис ябуулганuудай түлөө Холбоото Штадууд түрүүтэй империалис хүсэнүүдэй зэмэтэй байhаниие эрид шангаар шүүмжэлээ.

Бүхы дэлхэйе ядерна дайнай аюул руу түлхижэ байhан Вашингтоной балмад муухай хараа шугам үнэхөөрөө бүхы дэлхэйн хүн зоной hанаае ехээр зобооно. Урдань ООН-до ээрхэн зонхилогшоёо үгэ дуугүйгөөр дэмжэдэг байhан США-гай союзнигууд мүнөө Рейганэй захиргаанай бодомжогүй ябуулгануудые буруушаадаг болонхой. Жэшээнь, мэнэ hаяхан Генеральна Ассамблейн уэмжэдэ табигдаhан Гренадада США-гай ээрхэг түримхэй ябуулгые буруушааhан резолюциин түлөө Франци, Итали, Голланди, Дани, Испани дуугаа үгэhэн байха юм. Тиихэдэ Англи, ФРГ, Канада, Бельги, Япон нюуса далдагүйгөөр Вашингтониие дэмжэхэhээ айжа, hаналаа баряа.

«Уласхоорондын байдалда США бүгэдэ ниитын газаашалгада ороо» гээд политическэ байдал шэнжэлэгшэд барандаа нэгэн hаналтайгаар тайлбари үгэнэ.

ЛИВАН ДАЙНАЙ ДҮЛЭНДЭ АБТАНХАЙ

Ливанда дайнай дүлэн шэнэ хүсэтэйгөөр соробхилжо захалба. Американ ба израиль сэрэгэйхид энэ араб орондо зэбсэгтэ интервенциингээ хэм хэмжүүрые улам үргэдхэнэ. США ба Израиль хоёрой хоорондо «стратегическэ харилсааниинь» мүнөө айхабтар аюултай шатадаа орожо байна. США-гай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй дайшалхы ябуулгануудта сэхэ хабаадалгань улам үргэдэhөөр. hүүлэй үдэрнүүдтэ ээрхэг түримхэй ябуулгануудаа үргэдхэжэ байhаниень тодорхойлбол, США-гай сэрэгэй корабльнууд Ливанай газар дайдые ходо буудана, Ливанда амгалан байдал сахилгаар арабууд хоорондын хүсэнүүдэй бүридэлдэ ородог Сириин сэрэгүүдэй байhан газар дээгүүр американ самолёдууд чиидэнэ, тэдэнние корабльнууд дээрээhээ буудана, американ далайн пехото ба израиль эзэмдэгшэд Ливанай хүн зоной дунда хэhээлтын ябуулгануудые хэнэ. Ливанда юрын эрхэтэдэй дундаhаа хэдэн зуугаадаараа алуулна, байрын гэрнүүд, больница болон hургуулинууд үнэhэн тоброг болгогдоно, «хэрэгтэй болоhон сагта» США-гай сэрэгүүд саашадаашье иимэ сохилтонуудые хэхэ «эрхэ» өөhэдтөө үлөөнэ гэжэ американ түлөөлэгшэд hэнгэргүй бдүүлигээр мэдүүлнэ.

Мүнөө Дүтын Зүүн зүгтэ боложо байhан үйлэ хэрэгүүд, политическэ байдал ажаглагшадай hанамжын ёhоор, США-гай Вьетнамда хэhэн ябуулганuудые hануулна, вьетнам арадта эсэргүү эзэмдэлгээ тэдэнэр эгээл иимээр эмхидхэhэн ба үргэдхэhэн гээшэ. США-гай бандит ёhоор Гренадада добтолгонь, Ливанда хэжэ байhан харата ябуулгануудынь Вьетнамда абаhан hургаалаа Вашингтоной мартажа эхилhыень харуулна. Сагаан байшанhаа үгтэhэн захиралтые дүүргэхэhээ арсагшадта буу зэбсэгээр миил заналта хэгдэдэг hаа, мүнөө тэрэ зэбсэгээ сэхэ хэрэглэдэг боложо байна.

Ливанда ба тэрээн шадар тохёолдоhон эрхэ байдалай онсо илгаануудай нэгэн юуб гэхэдэ, США ба Израиль хоёрой бүхы ябуулгануудынь нэгэ хүтэлбэрээр хэгдэнэ, ээрхэг түримхэй ябуулганuудыень урид зүбшэгдэhэн байдаг, американ ба израиль сэрэгүүдэй операцинуудые хүтэлбэрилдэг штабуудынь хоорондоо харилсаа холбоотойгоор хүдэлнэ.

Ливанай газар дээрэ хүн зониие хюдахадаа, hандарал ушаруулхадаа США ба Израиль хоёр нэн түрүүн Ливанай национально-патриотическа хүсые, Палестинын эсэргүүсэлтын хүдэлөөе даража, тэгэдэ сэрэгэйнгээ хүсые хэтэ мүнхэдэнь үлөөхэ зорилго табина. Дүтын Зүүн зүгтэ харата муухай шэнэ ябуулгада бэлдэлгэ хэгдэнэ. Тодорхойлон хэлэбэл, араб арадуудта эсэргүү, бэеэ худалдаhан арга замые эрид буруушаадаг Сиридэ эсэргүү ябуулга түсэблэгдэнэ. Ондоогоор хэлэбэл, американ-израилиин үгэсэлгэдэ хамтын эсэргүү тэмсэлые эгээл ехээр hуларуулжа, Дүтын Зүүн зүгэй оронуудые Холбоото Штадуудай ба Израилиин богоолнууд болгожо, дэлхэйн бүмбэрсэгэй айхабтар шухала энэ райондо Вашингтон ба Тель-Авив хоёрой ээрхэн зонхилхо зорилго табигдана.

В. ЧЕРНЫШЕВ,
Ю. ЛЕВЧЕНКО,
А. СУРИКОВ.
(ТАСС).

МОСКВА. Совет олониитэдэ мэдээжэ драматург, режиссер, багша Вл. И. Немирович-Данченкын түрэhөөр 125 жэлэй ойе тэмдэглэхээ бэлдэжэ байна. К. С. Станиславскиин болон Вл. И. Немирович-Данченкын нэрэмжэтэ Москвагай хүгжэмтэ академическэ театрай коллектив мүн энэ ойе тэмдэглэлсэхэ байна. Тихон Хренниковэй «В бурю» гэhэн оперые Вл. И. Немирович-Данченко 1939 ондо энэ театрай сценэ дээрэ найруулан табиhан юм. Тэрэ гэhэн сагhаа хойшо тус оперо театрай сценэ дээрэ ходо табигдажа байгаа юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Т. Хренниковэй «В бурю» гэhэн оперohoo хэhэг.

ТАСС-ай фотохронико.

ХҮН ЗОНИИЕ ОЛООР ХАБААДУУЛХА

Профессиональна Союзуудай Буряадай областной Соведэй ээлжээтэ VIII пленум hаяхан боложо, облсовпрофой секретарь **Л. Л. Болдоновой** «Олоной хабаадалгатай физическэ культура болон спортые саашадань хүгжөөхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1981 оной сентябрь hарада баталан абтаhан тогтоолые дүүргэхэ талаар республикын профсоюзуудай организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» гэhэн элидхэл зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Пленумдэ республикын Гэгээрэлэй, Элүүрые хамгаалгын министерствэнүүдэй, спортын бүлгэм болон спортын клубуудай хүтэлбэрилэгшэд болон олониитын түлөөлэгшэд хабаадалсаа.

«Олоной хабаадалгатай физическэ культура болон спортые саашадань хүгжөөхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой абтаhаар тэбхэр хоер жэл үнгэрбэ. Энэ үе соо тус тогтоол бэелүүлхэ талаар республика дотор эмхидхэлэй ямар хүдэлмэриин ябуулагдаhан тушаа пленум дээрэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

Физкультура болон спортдо хүн зониие олоор хабаадуулха, hайн түхеэрэлгэтэй спортын баазануудые олошоруулха шухала хэрэгтэ колхоз болон совхозуудай, предприяти ба эмхи зургаануудай профкомууд, спортын бүлгэмүүд, профсоюзай обкомууд hүүлэй үедэ горитой хүдэлмэри эмхидхэжэ гараа. Тиин ажалшадай дунда физкультура, спорт улам саашань hайжаруулха асуудал Кабанскын, Улаан-Үдын, Советскэ, Октябрьска районуудай, Ленинэй орденто локомотиввагон заhабарилгын заводой, Зэдын комбинадай, «Нижнеангарсктрансстрой» трестын, «БАМтоннельстрой» управлениин партийно-ажахын болон физкультурын эдэбхитэдэй дунда зүбшэн хэлсэгдэжэ, саашанхи зорилгонууд хараалагдаhан байха юм. Үнгэрөөд байhан үе соо «Урожай», «Труд», «Буревестник» бүлгэмүүд өөhэд өөhэдынгөө соведүүдэй зүблөөнүүд дээрэ хэдэн эмхи зургаан, предприятинуудтахи спортивна хүдэлмэри хаража үзэhэн, тодорхой зүбшэл заабари үгэhэн байна, гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Республикын ажахынууд ажалша коллективүүдэй дунда физкультура, спортын хүдэлмэриие саашадань улам хүгжөөхын тула өөhэдын hайн бааза, талмай, стадионуудые барижа эхилhэниинь hайшаалтай. Жэшээнь, Зэдын, Мухар-Шэбэрэй, Загарайн районуудта, Кабанскын районой Селенгинск тосхондо, Хори, Хэжэнгэдэ спортын комплексүүд, багшанарай, технологическа институдуудта санын баазанууд ашаглалгада үгтэhэн байха юм. Мүн «Спартак» бүлгэмэй стадион hайн түхеэрэлгэтэй болгогдоо. Мүнөө республика доторнай 10 стадион, спортын 65 зал, санын 33 бааза, сагаалса буудалгын, баскетбол, волейбол, футбол, үбэлэй үедэ наадаха хоккейн хэдэн арбаад талмайнууд баригдажа, ажалшадай мэдэлдэ үгтэнхэй. Физкультура, спортдо хүн зониие олоор хабаадуулжа байхын зорилгоор шэнэ зүйлнүүд нэбтэрүүлэгдэбэ. Мүнөө хүдөө нютагуудта, илангаяа Улаан-Үдэ хотодо бэеын элүүр энхын, «Урилдагшын үдэрэй» бүлэгүүд байгуулагдажа эхилээ. Тиин Улаан-Үдэдэ урилдагшын клуб, «Эжы, аба, би— спортивна бүлэбди», спортын эрхим гэр, хамтын байра, «санын үдэр» гэхэ мэтэ шэнэ зүйлнүүд арад зоной дунда нэбтэрүүлэгдэжэ, энэ хэмжээ ябуулгада ажалшадай олоороо хабаадажа эхилhэн тушаа элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд тогтоhон байна.

Авиационно заводто физкультура, спортые ажабайдалдаа үргэнөөр нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ үдэр бүри анхарал хандуулагдана. Мүнөө заводой спортын клубай дэргэдэ байгуулагдаhан спорт олон зоной хабаадалгатайгаар, заншалта ёhоор үнгэргэгдэнэ.

Өөhэд өөhэдынгөө коллективтэ спортын hайн түхеэрэлгэ байгуулха гээшэ мүнөөдэрэй шухала эрилтэнүүдэй нэгэн болоно. Энэ талаар Загарайн районой Онохойн модоной комбинадай хүтэлбэрилэгшэдэй hайн үүсхэл, оролдолго гаргаhаниинь hайшаалтай. Комбинадай дэргэдэ байгуулагдаhан физкультурнигуудай соведые тус комбинадай директор В. Е. Тугутов хүтэлбэрилдэг юм. Мүн комбинадай парткомой секретарь С. П. Кушнарев, профкомой түрүүлэгшэ П. Ф. Парыгич, цехүүдэй начальнигууд, комсомолой гэшүүд спортын хэмжээ ябуулгада угаа эдэбхитэйгээр хабаадалсажа ябадагынь мэдээжэ болонхой гээд элидхэл дотор хэлэгдэнэ.

Парти, правительствын гаргаhан тогтоолые хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ профсоюзуудай спортын бүлгэмүүд горитой үүргэ дүүргэнэ гээшэ. Энэ талаар «Труд», «Спартак», «Урожай», «Буревестник» бүлгэмүүд предприяти, эмхи зургаануудай, колхоз, совхозуудай профсоюзай комитедүүдтэ спортын hорёо мүрысөө үнгэргэхэ хэрэгтэнь үдэр бүриин туhаламжа үзүүлжэ байдаг болоо. Жэшээнь, «Спартак» бүлгэм спортын hонирхолтой хэмжээ ябуулга саг үргэлжэ үнгэргэнэ. Жэл бүри холын зайда олон хүнүүдэй хабаадалгатай урилдаа үнгэргэнэ. Мүнөө эндэ спортын 96 клуб, штабууд байгуулагданхай, эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри hурагшад болон хүдэлмэришэдэй дунда ябуулагдана. Мүн БАМ-ай Буряадай участогай барилгашад спортын олон тоото мүрысөө, hорёонуудта хабаадаха дуратай юм. Мүнөө эндэхи барилгашад бултадаа тооной спортын али нэгэ зүйлөөр бэеэ hорино, мүрысөөнүүдтэ хабаадалсана. Барилгын томо организацинуудта өөрын спортзал бии болгогдонхой. Энээнhээ гадна «Бүхы бригадаараа стадиондо», «Бэеын элүүрэй санын зүргэ», «Урилдагшын үдэр» болон бусад хэмжээ ябуулганууд олоной дунда хүндэтэй болонхой.

Ажалшадай дунда физкультура, спорт хүгжөөхэ, ГТО-гой значкистнуудай тоо олошоруулха хүдэлмэри Шэнэ-Бэрээнэй автомобиль заhабарилгын заводто, нарин сэмбын комбинадта, шэлэй заводто, Зэдын комбинадта, Доржи Банзаровай (Зэдэ), Ленинэй нэрэмжэтэ (Хурамхаан) колхозуудта, технологическа институдта эрхим hайнаар табигданхай гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

hүүлэй үедэ нютагай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обком «Огонек» гэжэ пионернүүдэй лагерьта санын бааза нээжэ, хотын ажалшадые баясуулдаг болоо. Байгша ондо эндэ шэнэ байшан ашаглалгада үгтэжэ, хотын ажалшад эндэhээ 400 паар сана абажа байха аргатай болонхой. Нарин сэмбын комбинадай пионернүүдэй «Челночок» гэжэ лагерь үбэлэй hарануудта амаралтын бааза болгогдонхой. Эндэнь 200 паар сана, спортивна бусад хэрэгсэлнүүд дүүрэн. Мүн хэлхээ холбооной, эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомууд, прибор бүтээлгын нэгэдэлэй пионернүүдэй лагерьнууд үбэлэй үедэ санын баазанууд болгогдожо, ажалшадай сүлөөтэй сагтаа иишэ ерэжэ сэбэр агаарта амархадань ехэ тула нэмэри боложо үгэнэ. Зүгөөр бусад hалбаринуудай профсоюзай обкомууд иимэ hайшаалтай үүсхэлые удаанаар дэмжэнэ гээд элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

ГТО-гой комплекс хадаа физкультура, спортдо олон хүн зониие хабаадуулжа байха гэhэн үүргэтэй гээшэ. Тиимэhээ ГТО-гой комплекс тушааха мүрысөөнүүдтэ хэдэн мянгаад ажалшад жэл бүри хабаадажа гарана. Зүгөөр зарим предприяти, колхоз болон совхозуудта ГТО-гой комплекс тушаажа абаха шухала хэмжээ ябуулгада hаналаа багаар хандуулhан баримтанууд элирүүлэгдээ. Прибайкалиин, Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй, Улаан-Үдын районуудай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомууд ГТО-гой нормо тушаалгын хүдэлмэриие өөрөө бүтээхэ шэнгээр hанана ха.

hүүлэй үедэ үйлэдбэриин гимнастикада анхаралаа ехээр хандуулдаг болоо гээшэбди. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэдэ нүлөө үзүүлдэг энэ хэмжээ ябуулга авиационно заводто, үйлэдбэриин «Туяана» нэгэдэлдэ, нарин сэмбын комбинадта, «Бурятгражданпроектын» институдта ба бусад предприятинуудта муу бэшээр эмхидхэгдэнэ. Гэбэшье зарим предприятиин эмхи зургаануудай профкомууд үйлэдбэриин гимнастикада анхаралаа багаар хандуулна. Үйлэдбэриин гимнастика үнгэргэжэ байха инструкторнуудаар эдэбхитэй, шадабаритай хүнүүдые томилхо гэhэн шиидхэбэри зарим газарта дүүргэгдэнэгүй. Жэшээнь, Хяагтын районой «Родина», «Дружба» колхозуудта инструкторай штадта уран зурааша фотограф хоёрые абаhан байха юм.

Физкультура, спорт хүгжөөхэ, тэрээндэ хүн зониие олоор хабаадуулха ба материальна hайн түхеэрэлгэтэй баазануудые байгуулха тухай асуудал коллектив бүхэнэй урда табигдадаг. Зүгөөр ажахын хүтэлбэрилэгшэд, профсоюзуудай олохон комитедүүд мүнөөдэр хүрэтэр энэ асуудалда гол анхаралаа хүсэд хандуулнагүй. Облпрофсоведэй президиум ээлжээтэ зүблөөн дээрээ судна бүтээлгын заводой хүтэлбэрилэгшэдэй коллективэйнгээ дунда соёл-гэгээрэлэй, физкультурна хүдэлмэри хэр зэргэ эмхидхэнэ, ябуулнаб гэhэн асуудал hаяхан хаража үзэhэн байна. Заводой дирекци, профкомой энэ асуудалда огто анхаралаа хандуулдаггүй байhаниинь шалгалта элирүүлээ. Мүн иимэ байдал Прибайкалиин, Мухар-Шэбэрэй, Хяагтын районуудта, «Электромашина» заводто, «Бурятгеология» нэгэдэлдэ үзэгдэнэ гэжэ үгэ хэлэгшэд болон элидхэлшэ тон зүб шүүмжэлбэ.

Пленум дээрэ Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультура болон спортын комитедэй түрүүлэгшын орлогшо **В. Б. Цыбикдоржиев**, техническэ мэргэжэл олгодог hуралсалай управлениин начальник **В. М. Горлов**, автотранспортна нэгэдэлэй начальник **В. Н. Инкеев**, «Урожай», «Спартак» бүлгэмүүдэй соведүүдэй түрүүлэгшэнэр **Г. Н. Цыренов**, **В. П. Кондаков**, Онохойн модоной комбинадай директор **В. Е. Тугутов**, прибор бүтээлгын нэгэдэлэй токарь **В. Ф. Шумилов**, БАМ-ай Буряадай участогай «Локомотив» бүлгэмэй соведэй түрүүлэгшэ **В. П. Гмызин**, элүүрые хамгаалгын министрэй орлогшо **К. Ж. Маланов** болон бусад үгэ хэлэжэ, шухала hанамжа дурадхалнуудые оруулhан байна.

Пленумдэ хабаадагшад «Олоной хабаадалгатай физическэ культура болон спортые саашадань хүгжөөхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые республикын предприяти, эмхи зургаан, колхоз, совхозуудта бэелүүлхэ талаар бии байгаа дутуу дунда зүйлнүүдые ойрын сагта усадхаха тухай дэлгэрэнгы тогтоол баталан абаба.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ХИБЭС ОЛООР ХУДАЛДАГДАБА

Үргэн хэрэглэлэй зарим эд бараанай үнэ сэнгүүдэй байгша оной декабриин 1-hээ доошолуулагдаhан тухай мэдээсэгдээ бэлэй. Тэдэнэй дунда хибэс болон хибэсэй зүйлнүүд дунда зэргээр 20 процентээр хямдаруулагдаhан байна.

Республикымнай ниислэл хотын «Победа» проспектдэхи хибэс худалдадаг магазинай хүдэлмэрилэгшэдтэй хөөрэлдэжэ, сэнгүүдэй хямда болгогдоhоной hүүлээр наймаанай хэр зэргээр ябажа байhанаар hонирхобобди.

— Хибэс болон хибэсэй зүйлнүүдэй сэнгэй хямдаруулагдаhаар түрүүшын долоон хоногой хүдэлмэриин дүн иимэ: 246 мянган түхэригэй хибэс худалдагдаа. Магазинаймнай hарын түсэб 322 мянга юм. Жэшээд үзыт даа,— гэжэ ахалагша наймаалагша Н. И. Трофимова хэлэбэ.

— Нина Ивановна, бултанаймнай мэдэhээр, магазиндатнай хариин оронуудай, жэшээлхэдэ, Монголдо, Япондо, Вьетнамда нэхэгдэhэн хибэсүүд ехэ элбэг байдаг hэн. Тэдэниие хүнүүд хэр абана гээшэб?

— Мянга гарата байhан монгол хибэсүүд 800-гаад түхэригтэ болоод, ехэ гүйсэтэй байба. Манай магазинда удаан хэбтэhэн хибэс болон хибэсэй зүйлнүүд хэдэхэн хоногой туршада худалдагдаба,— гээд хөөрөөгөө түгэсхэбэ.

Үнэхөөрөөшье, hарынгаа түсэбэй 70 гаран процентыень долоон хоног соо дүүргээд байhан наймаалагшадай урма баярые ойлгохоор hэн.

В. ТОКТОХОЕВА.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Областной партийна XXXII конференциин делегадууд»— Ц. Цыренжаповай фото-мэдээсэл. «Жэлэй түгэсхэлдэ» — суглуулбари. «Мал ажал — онсо шухала hалбари». — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. «Эб найрамдалай жасада» — суглуулбари. Улаан-Үдын городской XXXX партийна конференциин материалнууд.

Хоёрдохи, гурбадахи хуудаhануудта. Хүтэлбэрилгын онол арга hайжаруулха» «үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ» — Улаан-Үдын городской XXXX партийна конференциин материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. Уласхоорондын шэнжэлэл. Хилын саанаhаа. Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00—«Время» 9.40—Үглөөнэй гимнастика 9.55—«Жизнь и приключения четырех друзей» — үхибүүдэй фильм. (3-дахи, 4-дэхи сери). 10.55— «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 11.55— Шэнэ hонин. 15.15— Шэнэ hонин. 15.35— Баримтата фильм. 16.25— «Гадаадын гүрэнүүдэй уран зурагай искусство». Рембрандт. 17.10— РСФСР-эй арадай артист И. Шакировай концерт. 17.45— Телеочерк. 18.15— «Концертын залда — hурагшад». 19.00 — «Хани харилсаан». Тележурнал. 19.45 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 19.45— «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00—«Байгал» —шэнэ hонинoй программа 20.10— Киноочерк. 20.30 — «Байгал»— мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.50— «20 декабря»». —уран hайханай фильм. «Саботаж» (2-дохи сери). 22.00 —«Время». 22.30— «Известия» газетын шангай түлөө хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн Финляндиин ба Швециин суглуулагдамал командануүд (2-дохи, 3-дахи шата). 23.45— «Мүнөөдэр— түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55— Дамжуулгын программа. 9.00— Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Баримтата фильм. 9.35. 10.45— Байгаали шэнжэлэлгэ. 2-дохи класс 9.55— «Путешествие по Москве. Ленинский проспект» эрдэм-дэлгэрүүлгын фильм 10.15— Франц хэлэн. 11.05 —ПТУ-гай hурагшадта. «Гоё hайханиие ойлгохоор хүмүүжүүлгэ». 11.35— Географи 6-дахи класс.

Улаан-Үдэ. 16.50 —Мульфильмнүүд. 17.50— Киноочерк 18.00— «Наука против огня» — баримтата фильм. 18.50 — «Байгал» журналай хуудаhануудаар» 19.20— Мульт фильм.

Москва 20.00—ССР Союзай Ехэ театрай оркестрэй солистнуудай ансамбль наадаха. 20.20— «Эрдэм ухаан ба ажабайдал».

Улаан-Үдэ. 20.50— Соносхолнууд

Москва 21.00— «Амгалан нойрсоггы багашуул». 21.15— Венскэ оперетттын артистнуудай концерт 22.00—«Время» 22.30—«Мужчины без женщин»— уран hайханай фильм

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

Спортлотонуудай декабриин 10-да үнгэргэгдэhэн 50-дахи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«49-hөө 6-ень тааха спортлото»: [illegible]1.897 билет ороо. Зургаан номер хэншье таабагүй, табан номер (7 карточка) таагшад —4.987 түхэриг, дүрбэн номер (685 карточка) тааhан хүнүүд —70 түхэриг, гурбан номер (15.523 карточка) таагша 5 түхэриг абаха байна.

«36-hаа 5-ень тааха спортлото»: 3.638.619 билет ороо. Табан номер (18 карточка) таагшад — 10.000 түхэриг, дүрбэн номер (2.791 карточка) тааhан хүнүүд —118 түхэриг, гурбан номер (82.942 карточка) таагшад 7 түхэриг абаха.

«Спортлотонуудай» 50-дахи тиражай шүүбэринүүд декабриин 21-hээ январиин 21 болотор түлэгдэхэ

(ТАСС).

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23 редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам редактора — 2-68-08 зам. редактора — 2-62-62 отв. секретарь — 2-50-52 секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-34-05, пропаганды 2-56-23 промышленности и строительства — 2-61-35 сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86 советского строительства и быта — 2-69-58 культуры и школ — 2-60-61, 2-57-63 информации — 2-60-91, переводов 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81 корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95 отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина, [illegible] Н-03742. Заказ № 291. Индекс [illegible]